DODATEK GF

1000

NAJWIĘKSZYCH FIRM W POLSCE

fot: fotolia

1000 NAJWIĘKSZYCH FIRM W POLSCE

Lp.	Spółka	Branża	Wielkość przychodów 2013 r. (w tys. zł)
1	PKN ORLEN	SUROWCE I PALIWA	120 102 000
2	GRUPA LOTOS	SUROWCE I PALIWA	33 111 000
3	PGE	ENERGETYKA I CIEPŁOWNICTWO	30 557 000
4	JERONIMO MARTINS	HANDEL	28 908 000
5	PGNIG	SUROWCE I PALIWA	28 730 000
6	KGHM	SUROWCE I PALIWA	26 705 000
7	TAURON PE	ENERGETYKA I CIEPŁOWNICTWO	24 741 000
8	PKO BP	FINANSE	17 267 000
9	EUROCASH	HANDEL	16 576 000
10	GRUPA METRO AG	HANDEL	14 960 000
11	ORANGE (D. TP SA)	TELEKOMUNIKACJA I IT	14 147 000
12	FIAT AUTO POLAND	MOTORYZACJA	14 114 000
13	GRUPA ARCELORMITTAL	PRZEMYSŁ METALOWY	11 771 000
14	TESCO (POLSKA)	HANDEL	11 210 000
15	ENERGA	ENERGETYKA I CIEPŁOWNICTWO	11 177 000
16	KOMPANIA WĘGLOWA	SUROWCE I PALIWA	11 021 000
17	ENEA	ENERGETYKA I CIEPŁOWNICTWO	10 096 000
18	GRUPA AZOTY	PRZEMYSŁ CHEMICZNY	9 821 023
19	BANK PEKAO	FINANSE	9 429 352
20	VOLKSWAGEN POZNAŃ	MOTORYZACJA	9 299 000
21	LG ELECTRONICS POLSKA	PRZEMYSŁ ELEKTROTECHNICZNY	9 233 000
22	PZU ŻYCIE	UBEZPIECZENIA	8 843 023
23	JSW	SUROWCE I PALIWA	8 821 000
24	LIDL POLSKA SKLEPY	HANDEL	8 500 000
25	PZU	UBEZPIECZENIA	8 274 218
26	PSH LEWIATAN	HANDEL	7 630 000
27	CARREFOUR POLSKA	HANDEL	7 571 000
28	POLKOMTEL	TELEKOMUNIKACJA I IT	7 133 000
29	PTC (DT MOBILE)	TELEKOMUNIKACJA I IT	7 022 000
30	BANK ZACHODNI WBK	FINANSE	6 881 561
31	PSE	ENERGETYKA I CIEPŁOWNICTWO	6 796 000
32	PELION	FARMACEUTKA I KOSMETYKI	6 686 000
33	AUCHAN POLSKA	HANDEL	6 590 000
34	SAMSUNG POLSKA	PRZEMYSŁ ELEKTROTECHNICZNY	6 214 000
35	SYNTHOS	PRZEMYSŁ CHEMICZNY	6 207 000
36	BRE BANK	FINANSE	6 166 000
37	ASBIS	TELEKOMUNIKACJA I IT	6 078 728
38	BUDIMEX	BUDOWNICTWO	6 078 000
39	ASSECO POLAND	TELEKOMUNIKACJA I IT	5 898 100
40	IMPERIAL TOBACCO	PRZEMYSŁ SPOŻYWCZY	5 824 000
41	NEUCA	FARMACEUTKA I KOSMETYKI	5 687 000
42	MBANK	FINANSE	5 253 805
43	CASTORAMA POLSKA	HANDEL	5 157 000
44	MADKOM	TELEKOMUNIKACJA I IT	5 041 814
45	GRUPA MUSZKIETERÓW	HANDEL	4 890 000
46	FARMACOL	FARMACEUTKA I KOSMETYKI	4 844 000
47	BORYSZEW	PRZEMYSŁ CHEMICZNY	4 838 346
48	PPHU SPECJAŁ	HANDEL	4 761 000
49	ACTION	TELEKOMUNIKACJA I IT	4 749 183
50	ING BANK ŚLĄSKI	FINANSE	4 728 900
51	PKP CARGO	TRANSPORT I LOGISTYKA	4 600 000
52	GRUPA CAN-PACK	PRZEMYSŁ METALOWY	4 546 000
53	GLAXOSMITHKLINE	FARMACEUTKA I KOSMETYKI	4 499 000
54	ABC DATA	TELEKOMUNIKACJA I IT	4 478 915
55	KOMPANIA PIWOWARSKA	PRZEMYSŁ SPOŻYWCZY	4 403 000
56	CIECH	PRZEMYSŁ CHEMICZNY	4 378 000
57	GRUPA SKANSKA	BUDOWNICTWO	4 281 000
58	ROSSMANN SD POLSKA	FARMACEUTKA I KOSMETYKI	4 213 000
59	KOLPORTER	HANDEL	4 144 000
60	ŻABKA POLSKA	HANDEL	4 117 058
61	POLIMEX-MOSTOSTAL	BUDOWNICTWO	4 110 000
62	KATOWICKI HOLDING WĘGLOWY	SUROWCE I PALIWA	3 971 000
63	GRUPA SAINT-GOBAIN	BUDOWNICTWO	3 891 000
64	GRUPA ALLIANZ	UBEZPIECZENIA	3 797 000
65	AB	TELEKOMUNIKACJA I IT	3 769 223
66	POLOMARKET	HANDEL	3 750 000
67	STRABAG	BUDOWNICTWO	3 714 000
68	GRUPA ANIMEX	PRZEMYSŁ SPOŻYWCZY	3 675 000
69	TELE-FONIKA KABLE	PRZEMYSŁ ELEKTROTECHNICZNY	3 649 000
70	GRUPA AZOTY ZAKŁADY AZOTOWE „PUŁAWY”	PRZEMYSŁ CHEMICZNY	3 567 770
71	GRUPA ŻYWIEC	PRZEMYSŁ SPOŻYWCZY	3 566 000
72	INTER CARS	MOTORYZACJA	3 512 647
73	GRUPA CHEMICZNA CIECH	PRZEMYSŁ CHEMICZNY	3 501 020
74	BASELL ORLEN	PRZEMYSŁ CHEMICZNY	3 451 000
75	TOTALIZATOR SPORTOWY	ROZRYWKA	3 431 000
76	TUIR WARTA	UBEZPIECZENIA	3 417 638

Szanowni Państwo,

już po raz kolejny redakcja „Gazety Finansowej” oddaje w Państwa ręce ranking 1 000 największych firm w Polsce. Został on sporządzony według wysokości przychodów za 2013 r. Zebrane dane są świadectwem stabilnej sytuacji polskich przedsiębiorstw w nadal niekorzystnych warunkach rozwoju europejskiej gospodarki.
Jak podaje Główny Urząd Statystyczny, w 2013 r. zauważalna była poprawa wzrostu gospodarczego, a notowane w drugiej połowie 2012 r. spowolnienie utrzymało się w pierwszym półroczu ubiegłego roku. W czwartym kwartale 2013 r. w wielu obszarach rynkowych odnotowano umocnienie pozytywnych tendencji. Pomimo tych optymistycznych akcentów wzrost PKB w całym 2013 r. był wolniejszy niż w 2012 r. Według szacunków, Produkt Krajowy Brutto w 2013 r. zwiększył się o 1,6 proc. w skali roku.
Ranking 1 000 największych firm w Polsce został przygotowany przez redakcję „Gazety Finansowej” na podstawie otrzymanych danych finansowych oraz informacji ogólnodostępnych. Kryterium decydującym o pozycji w rankingu jest wysokość przychodów za 2013 r. W zestawieniu znalazły się firmy z największych i najbardziej znaczących sektorów polskiej gospodarki.
Przedsiębiorstwom, które znalazły się na naszej liście, gratulujemy wyników i życzymy dalszych sukcesów.

Redakcja

Nowy rządowy czteroletni plan finansowy

Przyjęty przez Radę Ministrów 22 kwietnia dokument pt. „Wieloletni Plan Finansowy Państwa” jest ważną informacją dla przedsiębiorców, także dla szerokiej opinii publicznej. Pod kilkoma względami jest bardziej rzeczowy i bardziej analityczny niż exposé premiera.

prof. Stanisław Gomułka

Wynika to głównie stąd, że taki dokument przygotowują corocznie wszystkie państwa członkowskie UE, a dokładniej urzędnicy Ministerstwa Finansów, według jednego ogólnego planu i przy pomocy tych samych metod. Celem jest rzeczowe omówienie problemów, takich jak nadmierny deficyt sektora finansów publicznych czy nadmierny dług publiczny i poinformowanie o planowanych metodach poradzenia sobie z tymi problemami. To ogranicza możliwości propagandowo-manipulacyjne, zwykle mocno obecne w wystąpieniach polityków.

Wzrost PKB

Puntem wyjścia dokumentu jest prognoza rządowa dotycząca wzrostu PKB: 3,3 proc. w 2014 r., 3,8 proc. w roku 2015 oraz 4,3 proc. w latach 2016–2017. Ta prognoza jest dość optymistyczna, ale nie ewidentnie nierealistyczna. Prognoza dotycząca rynku pracy mówi o dużym wzroście liczby osób pracujących, bo aż o 3 p.p. w latach 2014–2017. W rezultacie rząd prognozuje spadek stopy bezrobocia o 2,9 p.p. Gdyby te dwie kluczowe prognozy okazały się poprawne, to lata 2014–2017, a szczególnie lata 2016–2017, byłyby dobre i dla gospodarstw domowych i dla przedsiębiorców. Byłyby także dobre dla finansów publicznych. Dokument informuje UE i nas, obywateli, że rząd przewiduje spadek deficytu sektora finansów publicznych z poziomu 4,3 proc. PKB w roku 2013 do 2,5 proc. w roku 2015, 1,8 proc. w roku 2016 i 1,2 proc. w roku 2017. W oparciu o tę prognozę rząd zakłada zdjęcie z Polski przez Brukselę procedury nadmiernego deficytu w roku 2016. Niestety, dokument nie jest tak rzetelny, jak być powinien. Moje główne uwagi krytyczne są następujące:

Gdzie podsumowanie?

Brak jest porównania obecnej prognozy z tą sprzed roku, przedstawioną w dokumencie tego samego typu, dotyczącą lat 2014–2016. Pół roku temu zmienił się minister finansów, więc takie porównanie mówiłoby nam także o kierunkach i wielkościach zmian w polityce fiskalnej. Okazuje się, że teraz rząd planuje wyższe nakłady w sferze budżetowej o około 0,5 p.p. PKB rocznie, wyższe o około 0,7 p.p. PKB transfery socjalne oraz wyższe o 0,4–0,7 p.p. PKB rocznie inwestycje publiczne. Zakłada też dużo wyższe dochody ogółem: o 1,3 p.p. PKB w roku 2015 i o 1,9 p.p. PKB w 2016 r. Zatem nie reformy z myślą o zmniejszeniu wydatków, tylko bardziej optymistyczna prognoza PKB i dochodów jest tym, co głównie różni tegoroczny dokument ministra Szczurka od ubiegłorocznego podobnego dokumentu ministra Rostowskiego. Te prognozowane wyższe dochody rząd Tuska rozdzielił mniej więcej po równo między sferę budżetową, transfery socjalne a inwestycje publiczne.

Reforma rynku OFE

Od początku lutego weszła w życie nowa ustawa o OFE, która tworzy problemy w przyszłości, ale oczywiście znacznie ułatwia życie obecnemu rządowi. Efekty tej ustawy na bieżące finanse publiczne należało pokazać w dwóch wariantach, przy dotychczasowej metodzie liczenia – ESO 95 – oraz przy nowej metodzie – ESO 2010. Ta druga metoda znacznie pomniejsza dodatni wpływ tej ustawy na bieżące finanse publiczne. Dokument rządowy całkowicie przemilcza ten fakt. Dopiero za rok nie będzie mógł tego przemilczać. To ważne, bo pokazane teraz deficyty sektora finansów publicznych są wg ESO 2010 zaniżone. Wielkość potrzebnej korekty jest znana już teraz i powinna była być podana.

Brak zapowiedzi zmian

Dokument informuje, że Komisja Europejska domaga się dostosowania polskich metod statystycznych w obszarze finansów publicznych, tak aby były zgodne z metodami Eurostatu. W dokumencie rządowym nie ma zapowiedzi dokonania takiego dostosowania.

Wykorzystanie środków z UE

Przyjęty w dokumencie plan wydatków na inwestycje publiczne w dalszym ciągu oznacza, że Polska nie będzie w stanie wykorzystać w pełni środków UE na inwestycje infrastrukturalne. Stopień niewykorzystania może być całkiem znaczny już w latach 2014 – 2015.

Autor jest głównym ekonomistą w Business Centre Club

1000 NAJWIĘKSZYCH FIRM W POLSCE

77	BANK MILLENNIUM	FINANSE	3 369 770
78	ANWIL	PRZEMYSŁ CHEMICZNY	3 338 246
79	PLL LOT	TRANSPORT I LOGISTYKA	3 306 000
80	NFI EMPIK	HANDEL	3 244 000
81	SHARP POLSKA	PRZEMYSŁ ELEKTROTECHNICZNY	3 240 000
82	LPP	PRZEMYSŁ ODZIEŻOWY I OBUWNICZY	3 224 000
83	SM MLEKPOL	PRZEMYSŁ SPOŻYWCZY	3 210 000
84	MOSTOSTAL WARSZAWA	BUDOWNICTWO	3 189 000
85	UNILEVER POLSKA	FARMACEUTKA I KOSMETYKI	3 168 000
86	TOSHIBA TELEVISION	PRZEMYSŁ ELEKTROTECHNICZNY	3 110 000
87	ARCTIC PAPER	PRZEMYSŁ DRZEWNY I PAPIERNICZY	3 104 901
88	GRUPA MLEKOVITA	PRZEMYSŁ SPOŻYWCZY	3 028 000
89	STU ERGO HESTIA	UBEZPIECZENIA	3 001 400
90	GRUPA MASPEX	PRZEMYSŁ SPOŻYWCZY	2 913 000
91	STALPRODUKT	PRZEMYSŁ METALOWY	2 806 068
92	NESTLE POLSKA	PRZEMYSŁ SPOŻYWCZY	2 797 000
93	ING OFE	FINANSE	2 789 040
94	CYFROWY POLSAT	TELEKOMUNIKACJA I IT	2 778 000
95	E.LECLERC POLSKA	HANDEL	2 771 000
96	CREDIT AGRICOLE POLSKA	FINANSE	2 753 000
97	IMPEXMETAL	PRZEMYSŁ METALOWY	2 728 671
98	PAK	ENERGETYKA I CIEPŁOWNICTWO	2 723 000
99	BASF	PRZEMYSŁ CHEMICZNY	2 716 000
100	ZT KRUSZWICA	PRZEMYSŁ SPOŻYWCZY	2 668 673
101	AVIVA OFE AVIVA BZ WBK	FINANSE	2 640 091
102	OPEN LIFE TU ŻYCIE	UBEZPIECZENIA	2 633 672
103	SOKOŁÓW	PRZEMYSŁ SPOŻYWCZY	2 565 000
104	MONDI ŚWIECIE	PRZEMYSŁ DRZEWNY I PAPIERNICZY	2 547 000
105	GRUPA AZOTY ZAKŁADY CHEMICZNE „POLICE"	PRZEMYSŁ CHEMICZNY	2 467 443
106	INTERNATIONAL PAPER-KWIDZYN	PRZEMYSŁ DRZEWNY I PAPIERNICZY	2 437 000
107	BANK HANDLOWY W WARSZAWIE	FINANSE	2 304 385
108	BANK BGŻ	FINANSE	2 246 782
109	TUNŻ WARTA	UBEZPIECZENIA	2 223 506
110	BANK BPH	FINANSE	2 148 266
111	ING TUNŻ	UBEZPIECZENIA	2 036 174
112	AMPLICO LIFE	UBEZPIECZENIA	1 987 227
113	GRUPA DĘBICA	INNE	1 986 178
114	ALIOR BANK	FINANSE	1 968 658
115	EMPERIA HOLDING	HANDEL	1 967 447
116	BANK GOSPODARSTWA KRAJOWEGO	FINANSE	1 909 882
117	PKM DUDA	PRZEMYSŁ SPOŻYWCZY	1 903 592
118	LUBELSKI WĘGIEL BOGDANKA	SUROWCE I PALIWA	1 894 108
119	NETIA	TELEKOMUNIKACJA I IT	1 876 016
120	ROVESE	INNE	1 870 505
121	AVIVA TUNŻ	UBEZPIECZENIA	1 864 307
122	TUIR ALLIANZ POLSKA	UBEZPIECZENIA	1 797 194
123	TU NA ŻYCIE EUROPA	UBEZPIECZENIA	1 792 283
124	PSB	BUDOWNICTWO	1 776 426
125	ERBUD	BUDOWNICTWO	1 751 006
126	PESA BYDGOSZCZ	PRZEMYSŁ ELEKTROMASZYNOWY	1 741 792
127	BRENNTAG POLSKA	PRZEMYSŁ CHEMICZNY	1 731 500
128	BENEFIA TUNŻ VIENNA INSURANCE GROUP	UBEZPIECZENIA	1 681 298
129	TRAKCJA POLSKA	BUDOWNICTWO	1 674 984
130	AMICA WRONKI	PRZEMYSŁ ELEKTROTECHNICZNY	1 653 728
131	ALMA MARKET	HANDEL	1 621 983
132	GRUPA KĘTY	PRZEMYSŁ METALOWY	1 602 941
133	GETIN NOBLE BANK	FINANSE	1 595 527
134	DEUTSCHE BANK	FINANSE	1 565 966
135	GRUPA TVN	ROZRYWKA	1 554 565
136	GRUPA KOPEX	PRZEMYSŁ ELEKTROMASZYNOWY	1 520 952
137	CCC	PRZEMYSŁ ODZIEŻOWY I OBUWNICZY	1 519 023
138	PC GUARD	TELEKOMUNIKACJA I IT	1 481 190
139	GRAJEWO	PRZEMYSŁ DRZEWNY I PAPIERNICZY	1 458 743
140	SANTANDER CONSUMER BANK	FINANSE	1 457 619
141	OFE PZU "ZŁOTA JESIEŃ"	FINANSE	1 396 574
142	NORDEA	FINANSE	1 374 853
143	ITAKA	USŁUGI	1 350 760
144	PBG	BUDOWNICTWO	1 315 579
145	COGNOR	HANDEL	1 284 662
146	NORDEA POLSKA TU NA ŻYCIE	UBEZPIECZENIA	1 255 890
147	KOMPUTRONIC	TELEKOMUNIKACJA I IT	1 244 969
148	KRKA	FARMACEUTKA I KOSMETYKI	1 200 827
149	AXA ŻYCIE TU	UBEZPIECZENIA	1 192 270
150	FAMUR	PRZEMYSŁ ELEKTROMASZYNOWY	1 176 417
151	INCOM	TELEKOMUNIKACJA I IT	1 156 242
152	BNP PARIBAS	FINANSE	1 129 043
153	UNIQA TU	UBEZPIECZENIA	1 117 820

Atrakcyjność inwestycyjna Polski

Wyniki opublikowanych ostatnio raportów i badań oraz analizy konkurencji zachęcają zagranicznych inwestorów do otwierania w Polsce centrów usług. Jednym z najbardziej atrakcyjnych miast okazuje się Kraków, który wyróżnia się na tle konkurencji dobrą lokalizacją, wykwalifikowanymi specjalistami i rozwijającą się infrastrukturą biurową. Rozwój wykazują również inne miasta Polski: Warszawa, Wrocław, Łódź czy Trójmiasto.

Zbigniew Bakota

Zanim firmy zdecydują się na inwestowanie w innym kraju, przeprowadzają różnego rodzaju analizy i badania mające na celu wskazanie najlepszej nowej lokalizacji z uwzględnieniem kapitału ludzkiego, wynagrodzenia, przestrzeni biurowej i jej utrzymania. Wyniki takich analiz świadczą o tym, że polskie ośrodki, takie jak: Kraków, Warszawa, Wrocław, Łódź czy Trójmiasto wypadają bardzo dobrze na tle innych miast z Europy Centralnej i Wschodniej, a nawet na tle świata. Z ostatniego raportu firmy Tholons z 2013 r. „100 top outsourcing destinations" wynika, że Kraków znajduje się na pierwszym miejscu w naszym regionie i 10. na świecie. Z kolei według „World Investment Report 2011" (UNCTAD), Kraków jest najlepszą lokalizacją do prowadzenia działań z zakresu zaawansowanych usług dla biznesu. Miasto może się pochwalić kadrą specjalistów, dobrze przygotowanymi absolwentami, konkurencyjnymi płacami dla zatrudnionych, niższymi kosztami codziennego utrzymania biur. Kiedy mówimy o powierzchni biurowej w Krakowie, warto zaznaczyć, że w tym mieście prężnie rozwija się rynek nieruchomości. Nawet jeśli teraz nie ma wystarczającej liczby biur, to w niedługim czasie powstaną nowe – o czym informują deweloperzy. Do tego dochodzi jeszcze dobra logistyka miejsca i sąsiedztwo Balic, drugiego w Polsce portu lotniczego oraz poprawiająca się infrastruktura drogowa, co dla globalnych inwestorów ma duże znaczenie.

Kiedy ponad pięć lat temu powstawały pierwsze centra usług, te argumenty liczyły się najbardziej. Dziś sama obecność danej branży w konkretnym mieście jest jego najlepszą rekomendacją i zachętą dla konkurencji do inwestowania.

Przenoszenie usług do Polski

Głównym powodem przenoszenia części procesów do centrów usług, które znajdują się w innych lokalizacjach niż siedziba firmy, jest optymalizacja kosztów utrzymania przedsiębiorstwa. Przemawia za tym również centralizacja wybranych procesów, w celu stworzenia tzw. *centers of excellence*. Na podjęcie ostatecznej decyzji ma wpływ kilka czynników, np. koszty związane z wynajęciem i utrzymaniem biura oraz wynagrodzeniem dla personelu. Do tego dochodzą kwestie związane z dostępnością wykształconych pracowników oraz lokalne ograniczenia i regulacje prawne. Początkowo stawiano jedynie na zdolnych i ambitnych absolwentów, dziś liczy się przede wszystkim kadra specjalistów. Kolejnym czynnikiem branym pod uwagę jest jakość dostarczanej usługi – czyli synergia zaangażowanych osób, szybkość i efektywność ich pracy.

Prognozy rozwoju

Polski rynek związany z centrami usług, choć jest stosunkowo młody, to jednak dynamicznie się rozwija i w najbliższym czasie powinien osiągnąć już etap dojrzałości. Centra usług z większym doświadczeniem zmierzają w stronę tzw. *global business solutions centre*. Ośrodki zaczynają realizować zaawansowane usługi, zwiększają zakres odpowiedzialności, przenoszą całe funkcje, a nie jedynie pojedyncze procesy.

Z jednej strony widać, że w procesach dochodzi do integracji nadrzędnych funkcji, są dodawane kolejne, powiązane z już istniejącymi, np. w księgowości pojawia się dział controllingu albo zarządzania funkcjami związanymi z lokowaniem kosztów. Z drugiej strony przewidywany kierunek zmian to integrowanie procesów, czyli oferowanie kompleksowej ich obsługi. Celem nadrzędnym jest łączenie wartości i scalanie procesów, ponieważ dzięki zgromadzonej wiedzy można podjąć więcej decyzji odpowiedzialnych. Konsolidacja procesów, oferowanie wystandaryzowanych usług sprawia, że praca jest szybsza, efektywniejsza i wciąż tańsza niż na dojrzałych rynkach.

fot: fotolia

Centra usług zmierzają również do zwiększenia funkcjonalności – zarządzając procesem, będą dbać już nie tylko o utrzymanie jego wysokiej jakości, lecz także o rozwój przynoszący zysk. O dojrzałości takiego centrum można mówić wtedy, kiedy jest ono w stanie nie tylko dostarczać usługi własnej organizacji, lecz także zaoferować je na zewnątrz. Dzięki temu z centrum (niższych) kosztów może stać się ono centrum przychodów.

Autor reprezentuje UBS Kraków

GODNA REPREZENTACJA

Inter Cars nie goni firm z zachodniej Europy. Sam wytycza tempo i kierunek, w jakim podąża. Jest dziś piątym na kontynencie i dziesiątym na świecie dystrybutorem części samochodowych. Jednym z największych polskich przedsiębiorstw o niesłabnącym potencjale rozwojowym.

Robert Kierzek, prezes spółki Inter Cars SA

Każda epoka ma swoich bohaterów. A historię tworzą ci, którzy potrafią się w niej odnaleźć i wykorzystać daną im szansę. Przemiany ustrojowe w Polsce, których doświadczyliśmy przed 25 laty, otworzyły nasz kraj na cały świat. Stworzyły niespotykane dotąd możliwości rozwoju. Dzięki nim Inter Cars, spółka wywodząca się z małego, utworzonego pod koniec lat 70. sklepu z częściami samochodowymi, stał się dzisiaj światowym liderem dystrybucji części samochodowych. Jego roczny przychód sięga 3,5 mld zł. A dzięki najnowszym inwestycjom w Centrum Logistyki w Zakroczymiu już wkrótce planuje podwoić ten rezultat.

Kreator rzeczywistości
Inter Cars to prawie 6 tys. pracowników w różnych zakątkach Europy. Co ich ze sobą łączy? – Przemiany ustrojowe dały Polakom wielkie możliwości, choć wzbudziły też wiele lęku. To oczywiste, każda zmiana budzi niepokój. Nam udało się ten twórczy niepokój przekuć w rynkowy sukces. Nie broniliśmy się przed rzeczywistością. Postanowiliśmy ją współtworzyć. I w ten sposób, rok po roku, budowaliśmy od podstaw swoją obecność na każdym z rynków – mówi z dumą Robert Kierzek, prezes spółki.

Ważne inwestycje
Inter Cars, Giełdowa Spółka Roku 2013, rozwija się bardzo dynamicznie. W Zakroczymiu buduje obecnie najnowocześniejsze w Europie centrum logistyczne w branży części motoryzacyjnych. Technologiczny gigant pozwoli spółce objąć prymat na jeszcze większej części rynku dystrybucji części samochodowych. Wysyłając w świat 0,5 mln towarów na dobę, podwoi przychody finansowe firmy i otworzy dla niej nowe rynki zbytu, a inwestycje w sferę e-commerce już teraz przynoszą coraz lepsze rezultaty.

Sieciowy lider
Grupa Inter Cars pragnie stać się liderem aftermarketu w sektorze motoryzacyjnym w Europie. Do zagospodarowania jest jeszcze ogromny obszar rynku, zajmowany dotąd przez tysiące niewielkich podmiotów. Umiejętnie realizowana strategia rozwojowa, potencjał spółki, jej zaangażowanie i konkurencyjność z pewnością pomogą osiągnąć to zamierzenie, a nowoczesne technologie logistyczno-informatyczne bez wątpienia przysłużą się celowi. Już dziś bowiem Inter Cars operuje w sieci internetowej z naprawdę dużą skutecznością.

Partnerstwo i relacje biznesowe
– Naszym sukcesem nie jest sama pozycja rynkowego lidera – mówi Krzysztof Oleksowicz, założyciel i członek zarządu Inter Cars. – Naszym prawdziwym sukcesem są relacje biznesowe, jakie Inter Cars codziennie buduje ze swoimi dostawcami i klientami. Liderem w branży uczyniła nas przyświecająca nam idea partnerstwa i nieprzerwana chęć uczenia się nowych rzeczy, które uczyniliśmy realnym atutem przedsiębiorstwa – dodaje z przekonaniem.

Prawdziwie wspólna spółka
Inter Cars to dość niezwykła struktura. Kadrze pracowniczej trudno zarzucić korporacyjną sztywność czy brak elastyczności biznesowej. Jak sami o sobie myślą? W czym doszukują się źródła sukcesów i dobrych prognoz na przyszłość? – Pracownicy Inter Cars tworzą firmowe DNA, nośnik firmowych wartości i łańcuch powiązań krążący wokół wspólnej osi – mówi Robert Kierzek. – Taka właśnie jest Grupa Inter Cars. Prawdziwie wspólna. Równie rozbudowana i zorientowana na wspólny cel jak łańcuch DNA – twierdzi.

Pamięć o korzeniach
Firma nie zapomina o swoich najważniejszych partnerach i odbiorcach – czyli o właścicielach filii Inter Cars oraz współpracujących z nimi tysiącach warsztatów samochodowych. – Inter Cars nie zaistniałby na pierwszym miejscu w rankingu polskich i europejskich liderów branży motoryzacyjnej, gdyby nie oni i zaufanie, jakim nas obdarzyli – a my dołożyliśmy starań, by tego zaufania nie zawieść – z mocą podkreśla Krzysztof Oleksowicz. Dlatego spółka nieustannie, w tysiącach rozmów i spotkań, gromadzi cenne informacje, by na ich podstawie przygotowywać rozwiązania czyniące tę wyjątkową, biznesową relację jeszcze bardziej efektywną i korzystną dla obu stron. – Chcielibyśmy sprawić, aby warsztat samochodowy i rola mechanika samochodowego postrzegane były jako miejsce pracy ekspertów. Ludzi słusznie ceniących swoją pracę i słusznie docenianych przez swoich klientów, tak jak na to zasługują – zaznacza twórca Inter Cars.

Młodzi eksperci
Umiejętność operowania na rynku, to jednak nie tylko zdolność do reagowania na bieżące wydarzenia. To także perspektywiczne planowanie przyszłości. Inter Cars podchodzi do tego zadania bardzo poważnie. Pod hasłem „Młode Kadry" wraz z partnerami biznesowymi rozwinął program kształcenia przyszłych kadr branży motoryzacyjnej. Szkoły wspierane przez spółkę wzbogaciły się o sprzęt i programy szkoleniowe warte już ponad 1,5 mln zł. A rynek pracy wkrótce wzbogaci się dzięki temu o tysiące doskonale przygotowanych ekspertów.

Biznes i edukacja
– Program „Młode Kadry" łączy świat biznesu ze sferą edukacji zawodowej – informuje prezes Inter Cars. – Uczniom pomaga zdobyć wiedzę, dzięki której skutecznie odnajdą się na nowoczesnym rynku pracy. Szkoły otrzymują profesjonalny sprzęt warsztatowy i wsparcie merytoryczne, które w standardowym trybie pozostawałyby poza zasięgiem ich możliwości finansowych. Dostawcy natomiast prowadzą szkolenia, przekazując wiedzę dotyczącą technologii serwisowania oraz specyfiki swoich produktów. To forma odpowiedzialnej współpracy.

Realna odpowiedzialność
Firma w swoim poczuciu społecznej odpowiedzialności skupia się zresztą na bardzo wielu obszarach. Jedną z form twórczego oddziaływania na rzeczywistość są również programy związane z bezpieczeństwem na drodze. Współtworzona przez Spółkę organizacja pracodawców MOVEO stawia sobie za cel ochronę interesów rynku motoryzacyjnego, realizowaną między innymi poprzez propagowanie systematycznych przeglądów pojazdów (dziś nie dość regularnych) oraz dbałość o odpowiedni standard jakościowy usług naprawczych.

> **Naszym prawdziwym sukcesem są relacje biznesowe, jakie Inter Cars codziennie buduje ze swoimi dostawcami i klientami. Liderem w branży uczyniła nas przyświecająca nam idea partnerstwa i nieprzerwana chęć uczenia się nowych rzeczy, które uczyniliśmy realnym atutem przedsiębiorstwa**

Prognoza na jutro?
– „Planując, projektujemy przyszłość" – to hasło może się wydawać typowym marketingowym komunikatem – aż do chwili, gdy spojrzymy na wyniki finansowe spółki w kontekście jej aktywności i umiejętności reagowania na potrzeby rynku – zaznacza Robert Kierzek. – W ciągu niespełna 25 lat istnienia firmy niejedną z pozoru mało realną wizję przełożyliśmy na wymierne rezultaty. Często lepsze nawet niż na wstępie prognozowaliśmy. Sądzimy więc, że mamy naprawdę realne podstawy, aby również teraz spoglądać w nadchodzącą przyszłość z naprawdę dużym optymizmem – kończy rozmowę.

1000 NAJWIĘKSZYCH FIRM W POLSCE

154	SELENA FM	PRZEMYSŁ CHEMICZNY	1 113 912
155	INTERRISK TU SA VIENNA INSURANCE GROUP	UBEZPIECZENIA	1 081 424
156	AGORA	ROZRYWKA	1 073 935
157	ORLEN OIL	PRZEMYSŁ CHEMICZNY	1 060 731
158	PCC ROKITA	PRZEMYSŁ CHEMICZNY	1 046 628
159	COMPENSA TU S.A. VIENNA INSURANCE GROUP	UBEZPIECZENIA	1 043 193
160	MENNICA POLSKA	PRZEMYSŁ METALOWY	1 014 151
161	KONSORCJUM STALI	PRZEMYSŁ METALOWY	1 011 185
162	KOGENERACJA	ENERGETYKA I CIEPŁOWNICTWO	1 002 594
163	INDYKPOL	PRZEMYSŁ SPOŻYWCZY	1 002 187
164	ALCHEMIA	PRZEMYSŁ METALOWY	989 056
165	AEGON TU NA ŻYCIE	UBEZPIECZENIA	985 389
166	HUTMEN	PRZEMYSŁ METALOWY	983 382
167	GENERALI TU	UBEZPIECZENIA	970 939
168	GENERALI ŻYCIE TU	UBEZPIECZENIA	941 931
169	MIRBUD	BUDOWNICTWO	936 065
170	UNIBEP	BUDOWNICTWO	920 548
171	BANK OCHRONY ŚRODOWISKA	FINANSE	914 572
172	AMPLICO OFE	FINANSE	901 152
173	STALPROFIL	PRZEMYSŁ METALOWY	900 648
174	KONIMPEX	PRZEMYSŁ CHEMICZNY	889 742
175	ELEKTROBUDOWA	BUDOWNICTWO	853 547
176	RAFAKO	PRZEMYSŁ ELEKTROMASZYNOWY	836 015
177	RAINBOW TOURS	USŁUGI	775 606
178	SOPHARMA	FARMACEUTKA I KOSMETYKI	764 574
179	GRAAL	ROZRYWKA	749 565
180	STOMIL SANOK	INNE	720 137
181	AXA OFE	FINANSE	715 862
182	TU EUROPA	UBEZPIECZENIA	712 000
183	MULTIMEDIA POLSKA	TELEKOMUNIKACJA I IT	699 244
184	NTT SYSTEM	TELEKOMUNIKACJA I IT	697 591
185	BOWIM	PRZEMYSŁ METALOWY	696 433
186	BMK BROKER UBEZPIECZENIOWY	UBEZPIECZENIA	695 609
187	MTU MOJE TOWARZYSTWO UBEZPIECZEŃ	UBEZPIECZENIA	691 174
188	PAGED	PRZEMYSŁ DRZEWNY I PAPIERNICZY	686 690
189	ORBIS	USŁUGI	682 601
190	APATOR	PRZEMYSŁ ELEKTROMASZYNOWY	679 101
191	DOM DEVELOPMENT	BUDOWNICTWO	676 377
192	GRUPA KAPITAŁOWA ERGIS	PRZEMYSŁ CHEMICZNY	673 309
193	FORTE	PRZEMYSŁ DRZEWNY I PAPIERNICZY	666 365
194	COLIAN	PRZEMYSŁ SPOŻYWCZY	633 560
195	COMARCH	TELEKOMUNIKACJA I IT	629 680
196	RAWLPLUG	PRZEMYSŁ METALOWY	619 716
197	NOVA TRADING	PRZEMYSŁ METALOWY	617 188
198	AMREST	USŁUGI	609 116
199	WAWEL	PRZEMYSŁ SPOŻYWCZY	595 645
200	WIELTON	PRZEMYSŁ MASZYNOWY	588 101
201	KRAKCHEMIA	HANDEL	583 091
202	SGB-BANK	FINANSE	579 880
203	GENERALI OFE	FINANSE	578 727
204	MOSTOSTAL ZABRZE	BUDOWNICTWO	578 657
205	COMPENSA TU NA ŻYCIE S.A. VIENNA INSURANCE GROUP	UBEZPIECZENIA	577 752
206	ŚNIEŻKA	PRZEMYSŁ CHEMICZNY	573 930
207	BARLINEK	PRZEMYSŁ DRZEWNY I PAPIERNICZY	563 983
208	BLUE MEDIA	TELEKOMUNIKACJA I IT	562 760
209	GTC	BUDOWNICTWO	550 351
210	PEKAES	TRANSPORT I LOGISTYKA	548 599
211	REWIT POŁUDNIE	USŁUGI	544 800
212	STUNŻ ERGO HESTIA	UBEZPIECZENIA	543 895
213	CRONIMET	PRZEMYSŁ METALOWY	542 585
214	QUMAK	TELEKOMUNIKACJA I IT	540 082
215	TU ALLIANZ ŻYCIE POLSKA	UBEZPIECZENIA	533 622
216	LEASEPLAN FLEET MANAGEMENT POLSKA	FINANSE	531 679
217	ECHO INVESTMENTS	BUDOWNICTWO	528 723
218	FOTA	MOTORYZACJA	528 129
219	DELKO	HANDEL	521 303
220	NORDEA OFE	FINANSE	519 703
221	BZ WBK – AVIVA TUNŻ	UBEZPIECZENIA	510 722
222	GOTHAER TU	UBEZPIECZENIA	502 779
223	MARVIPOL	BUDOWNICTWO	494 332
224	GRUPA SECO/WARWICK	PRZEMYSŁ ELEKTROMASZYNOWY	486 810
225	TUW TUW	UBEZPIECZENIA	486 778
226	MIESZKO	PRZEMYSŁ SPOŻYWCZY	486 390
227	ROBYG	BUDOWNICTWO	485 915
228	AEGON OFE	FINANSE	485 538
229	PKO BP BANKOWY OFE	FINANSE	482 334
230	SYGNITY	TELEKOMUNIKACJA I IT	480 899
231	PRAXIS	TELEKOMUNIKACJA I IT	479 934

Sukces krajowych firm

Polskie firmy coraz śmielej poczynają sobie na arenie międzynarodowej. Widać to w wielu branżach, a szczególnie w obszarze nowych technologii. Sukcesy dotyczą zarówno firm, które mają już ugruntowaną pozycję na rynku, jak i tych, które dopiero zaczynają swoją przygodę z biznesem, wygrywając jeden za drugim konkurs dla startupów.

Paweł Kacperek

Każdy sektor gospodarki ma swoich liderów, podobnie jest w branży lokalizacyjnej i nawigacyjnej. Sukcesem poza granicami Polski na pewno może pochwalić się firma Navmax, która jako jedyna polska firma z powodzeniem sprzedaje aplikacje nawigacyjne na całym świecie, największą popularnością cieszy się w krajach Ameryki Południowej. Amerykę także zdobywają polskie startupy związane z branżą GPS. Firmy, takie Cloud Your Car, budzą duże zainteresowanie zarówno wśród potencjalnych klientów, jak i inwestorów. Wrocławski startup oferuje usługę monitoringu GPS, jednak w nieco innej postaci, niż jest to dotąd przyjęte. Aplauz budzi estetyka i design prezentowanych urządzeń. Poza granicami Polski również dobrze radzą sobie firmy, które zapewniają sprzęt dla agencji ochrony. Warszawska firma EBS, mająca w swojej ofercie lokalizatory osobiste, jest jednym z największych dostawców tego typu rozwiązań w Afryce. Nazwa produktu „Active Track" aż tak dobrze się przyjęła na afrykańskim rynku, że lokalne firmy tak też zaczęły nazywać swoje własne urządzenia.

W Polsce jest też kilka przedsiębiorstw, które pracują jeszcze nad wypuszczeniem swoich produktów na rynek, a już budzą zainteresowanie, zwłaszcza wśród zagranicznych inwestorów. Jednym z takich projektów jest usługa forDrivers, która ma być połączeniem grywalizacji, społeczności, a przy tym realnym rozwiązaniem niwelującym nadmierną prędkość na drogach. A wszystko to przy pomocy aplikacji mobilnej.

Jak widać, Polacy nie gęsi i również swoje sukcesy mają. Także na arenie międzynarodowej.

fot: fotolia

Autor reprezentuje portal Lokalizacja.info

FARMACEUTKA I KOSMETYKI

Lp.	Spółka	Wielkość przychodów 2013 r. (w tys. zł)
1	PELION	6 686 000
2	NEUCA	5 687 000
3	FARMACOL	4 844 000
4	GLAXOSMITHKLINE	4 499 000
5	ROSSMANN SD POLSKA	4 213 000
6	UNILEVER POLSKA	3 168 000
7	KRKA	1 200 827
8	SOPHARMA	764 574
9	HARPER HYGIENICS	228 538
10	PEGAS	199 210
11	PZ CORMAY	186 913
12	BIOTON	175 614
13	HYGIENIKA	127 777
14	MIRACULUM	35 654
15	PANI TERESA MEDICA	18 558

PRZEMYSŁ MASZYNOWY

Lp.	Spółka	Wielkość przychodów 2013 r. (w tys. zł)
1	WIELTON	588 101
2	INTER GROCLIN AUTO	285 398
3	CHEMOSERVIS-DWORY	161 132
4	AUTOMOTIVE COMPONENTS EUROPE	100 843
5	HYDRO VACUUM	64 648
6	FABRYKA URZĄDZEŃ WENTYLACYJNO-KLIMATYZACYJNYCH KONWEKTOR	37 380
7	KRUKOWIAK KUJAWSKA FABRYKA MASZYN ROLNICZYCH	34 431
8	HYDRAPRES	32 210
9	PLASMA SYSTEM	27 165
10	CSY	14 471

Opracowanie własne

Kierunki rozwoju e-handlu w Polsce

Polski rynek e-handlu jest wciąż dynamicznie rozwijającym się obszarem gospodarki. Każdego roku jego wartość rośnie o co najmniej kilkanaście procent, a w 2014 r. ma przekroczyć 30 mld zł. Mimo tak imponujących liczb, udział sprzedaży internetowej względem całkowitej sprzedaży detalicznej jest wciąż mały. Obserwując jednak rynki zachodnie można być pewnym, że trend wzrostowy utrzyma się na korzyść e-commerce.

Rafał Stępniewski

Jednym z czynników wpływających na rozwój branży e-commerce jest obszar legislacyjny. Od 13 czerwca 2014 r. na terenie całej Unii obowiązują przepisy nowej dyrektywy, której zadaniem jest określenie jednolitych przepisów dla każdego przedsiębiorcy sprzedającego przez internet na terenie UE. Z perspektywy konsumenta jest to korzystne, ponieważ obecnie ma on pewność swoich praw bez względu na to, czy kupuje towar w sklepie krajowym, czy też zagranicznym.

Nowe przepisy ułatwiają polskim przedsiębiorcom handel przez internet. Stare przepisy nakładały obowiązek potwierdzania konsumentowi szeregu informacji na piśmie, co w dobie powszechnej komunikacji elektronicznej było nieefektywne i generowało dodatkowe koszty. Teraz wysłany do klienta e-mail z załączonym plikiem PDF będzie równie ważny, jak pismo wysłane tradycyjną pocztą. Dodatkowo ujednolicenie przepisów na terenie całej UE ułatwia przedsiębiorcom handel transgraniczny, gdyż znając przepisy krajowe będą wiedzieli, jakie prawa ma również klient z zagranicy, co do tej pory nie było tak oczywiste.

Drogie obowiązki

Nowe przepisy nakładają jednak na przedsiębiorcę nowe obowiązki informacyjne, których niespełnienie może być kosztowne. Poprzez nowe przepisy ustawodawca zadbał o to, by to przedsiębiorcy edukowali konsumentów w zakresie przysługujących im praw. Spełnienie 21 obowiązków informacyjnych, które następnie należy potwierdzić na tzw. trwałym nośniku, może powodować na początku wiele problemów natury formalnej i organizacyjnej. Odpowiednie ich opracowanie i wręcz automatyzacja przełożyć się może na zbudowanie wizerunku profesjonalnego e-sprzedawcy, który respektuje prawa konsumenta. Należy podkreślić, że niespełnienie obowiązków może nieść za sobą konsekwencje ponoszenia kosztów przez przedsiębiorcę, które normalnie poniósłby klient lub wręcz może spowodować nieważność zawartej umowy z konsumentem. Istotny jest tu również fakt obowiązku dowodowego, spoczywający po stronie przedsiębiorcy, który powinien dowieść tego, że odpowiednio wywiązał się z obowiązków informacyjnych.

Zmiany przyjazne przedsiębiorcom

Przy okazji wprowadzania przepisów dyrektywy, wprowadzono dodatkowo szereg regulacji zmieniających prawa konsumenta bez względu na to, czy dokonuje on zakupu przez internet, czy też w sklepie stacjonarnym. Zmiany te mogą mieć znaczący wpływ na całą sprzedaż detaliczną. Z punktu widzenia przedsiębiorców, którzy sprzedają towar bezpośrednio konsumentowi, są one korzystne. Umożliwiają dochodzenie zwrotu kosztów, jakie poniósł przedsiębiorca obsługując reklamację konsumenta, od poprzedniego sprzedawcy, który dostarczył towar. Jednocześnie przepisy uniemożliwiają wyłączenie tej odpowiedzialności w umowach między przedsiębiorcami. Dzięki temu ryzyko związane z prowadzeniem sprzedaży do konsumenta, a wynikające z jakości sprzedawanych towarów zostanie przeniesione na producentów lub dystrybutorów i to oni będą obciążani kosztami reklamacji.

Przyszłość rynku

Zmiany przepisów, mimo swoich restrykcyjnych wymogów, w perspektywie czasu bez wątpienia przełożą się na większy wzrost branży e-commerce poprzez zwiększenie zaufania konsumentów do e-zakupów. Należy pamiętać, że polski e-commerce jest relatywnie młody, wciąż się rozwija i uczy. Możemy jednak czerpać doświadczenie z rozwiniętych rynków i dzięki temu uniknąć wielu błędów, stając się realną konkurencją dla rynków rozwiniętych. W Polsce Ustawa o prawach konsumenta wprowadzająca przepisy do polskiego porządku prawnego wejdzie w życie na przełomie roku 2014/2015.

Autor jest prezesem zarządu w RzetelnyRegulamin.pl oraz ekspertem Izby Gospodarki Elektronicznej

MOTORYZACJA

Lp.	Spółka	Wielkość przychodów 2013 r. (w tys. zł)
1	FIAT AUTO POLAND	14 114 000
2	VOLKSWAGEN POZNAŃ	9 299 000
3	INTER CARS	3 512 647
4	FOTA	528 129

Opracowanie własne

1000 NAJWIĘKSZYCH FIRM W POLSCE

232	ZPUE	PRZEMYSŁ ELEKTROMASZYNOWY	479 717
233	REDAN	PRZEMYSŁ ODZIEŻOWY I OBUWNICZY	476 890
234	EUROPEJSKI FUNDUSZ LEASINGOWY	FINANSE	464 532
235	PAMAPOL	PRZEMYSŁ SPOŻYWCZY	457 939
236	LERG	PRZEMYSŁ CHEMICZNY	456 953
237	TARCZYŃSKI	PRZEMYSŁ SPOŻYWCZY	448 282
238	LINDE GAZ POLSKA	PRZEMYSŁ CHEMICZNY	429 716
239	BANK POCZTOWY	FINANSE	423 962
240	MLEASING	FINANSE	423 853
241	ORZEŁ BIAŁY	PRZEMYSŁ METALOWY	420 815
242	GRUPA AMBRA	PRZEMYSŁ SPOŻYWCZY	416 742
243	INSTAL KRAKÓW	BUDOWNICTWO	415 503
244	GRUPA ZUE	INNE	410 547
245	GZELLA POLAND	PRZEMYSŁ SPOŻYWCZY	405 653
246	KRUK	FINANSE	405 611
247	VISTULA GROUP	PRZEMYSŁ ODZIEŻOWY I OBUWNICZY	397 677
248	SKANDIA ŻYCIE TU	UBEZPIECZENIA	396 783
249	MERITUM BANK	FINANSE	393 392
250	UNIQA TU NA ŻYCIE	UBEZPIECZENIA	391 108
251	AQUANET	INNE	389 480
252	VB LEASING POLSKA	FINANSE	386 302
253	BENEFIT SYSTEM	USŁUGI	383 390
254	TIM	HANDEL	382 564
255	COMP	TELEKOMUNIKACJA I IT	380 176
256	MERCOR	INNE	377 704
257	AVIVA TU OGÓLNYCH	UBEZPIECZENIA	376 335
258	WASKO	TELEKOMUNIKACJA I IT	374 365
259	LINK4 TU	UBEZPIECZENIA	372 698
260	ASTARTA	PRZEMYSŁ SPOŻYWCZY	369 458
261	INTROL	PRZEMYSŁ ELEKTROMASZYNOWY	367 047
262	ALLIANZ POLSKA OFE	FINANSE	363 668
263	ROTR SPÓŁDZIELNIA MLECZARSKA	PRZEMYSŁ SPOŻYWCZY	354 319
264	ENERGOINSTAL	PRZEMYSŁ ELEKTROMASZYNOWY	349 674
265	CONCORDIA POLSKA TUW	UBEZPIECZENIA	346 783
266	FERRUM	PRZEMYSŁ METALOWY	336 536
267	JW CONSTRUCTION	BUDOWNICTWO	327 533
268	WINCOR NIXDORF	TELEKOMUNIKACJA I IT	327 443
269	PTR	UBEZPIECZENIA	326 313
270	IZOSTAL	PRZEMYSŁ METALOWY	323 427
271	EXILLON ENERGY PLC	SUROWCE I PALIWA	321 493
272	INTEGER.PL	USŁUGI	303 820
273	UNIMOT GAZ	SUROWCE I PALIWA	302 190
274	ARCUS	TELEKOMUNIKACJA I IT	299 238
275	OPEN FINANCE	FINANSE	296 899
276	DECORA	PRZEMYSŁ DRZEWNY I PAPIERNICZY	294 215
277	CYFROWE CENTRUM	TELEKOMUNIKACJA I IT	292 927
278	ZET KAMA	PRZEMYSŁ METALOWY	291 871
279	INTER GROCLIN AUTO	PRZEMYSŁ MASZYNOWY	285 398
280	ERICPOL	TELEKOMUNIKACJA I IT	284 183
281	GRUPA VISTAL	BUDOWNICTWO	283 390
282	ZPC OTMUCHÓW	PRZEMYSŁ SPOŻYWCZY	280 121
283	BRIJU	HANDEL	279 122
284	TU EULER HERMES	UBEZPIECZENIA	275 342
285	FERRO	ENERGETYKA I CIEPŁOWNICTWO	270 197
286	TUW SKOK	UBEZPIECZENIA	269 662
287	RAIFFEISEN-LEASING POLSKA	FINANSE	268 737
288	TELL	HANDEL	263 865
289	ZAKŁADY PRZEMYSŁU JEDWABNICZEGO WISTIL	PRZEMYSŁ ODZIEŻOWY I OBUWNICZY	263 560
290	TUNŻ CARDIF POLSKA	UBEZPIECZENIA	263 525
291	REMAK	USŁUGI	262 967
292	TUZ TUW	UBEZPIECZENIA	261 696
293	HANPLAST	PRZEMYSŁ TWORZYW SZTUCZNYCH	260 510
294	BENEFIA TU SA VIENNA INSURANCE GROUP	UBEZPIECZENIA	258 579
295	AXA TUIR	UBEZPIECZENIA	258 457
296	OPONEO.PL	HANDEL	258 323
297	RAIFFEISEN POLBANK	FINANSE	249 527
298	POLSKA GRUPA ODLEWNICZA	PRZEMYSŁ METALOWY	246 378
299	BAKALLAND	PRZEMYSŁ SPOŻYWCZY	245 544
300	ATAL	BUDOWNICTWO	244 045
301	TOYA	TELEKOMUNIKACJA I IT	242 584
302	POLNORD	BUDOWNICTWO	241 776
303	KPPD	PRZEMYSŁ DRZEWNY I PAPIERNICZY	230 513
304	APN PROMISE	TELEKOMUNIKACJA I IT	230 481
305	SUN & FUN	USŁUGI	230 000
306	BART	PRZEMYSŁ DRZEWNY I PAPIERNICZY	229 997
307	MIDAS	TELEKOMUNIKACJA I IT	229 992
308	HARPER HYGIENICS	FARMACEUTKA I KOSMETYKI	228 538
309	ZAKŁADY MAGNEZYTOWE "ROPCZYCE"	PRZEMYSŁ METALOWY	223 344

Plan na bezpieczną flotę

Każdego roku na świecie w wypadkach samochodowych ginie ok. 1,3 mln ludzi, a ponad 50 mln zostaje rannych. Co więcej, według badań czynnik ludzki przyczynia się do powstawania ponad 90 proc. zdarzeń drogowych, przy czym aż 40 proc. wypadków na drogach spowodowanych jest przez osoby użytkujące auta w celach służbowych. LeasePlan Polska wprowadził właśnie do swojej oferty nową usługę przeznaczoną dla użytkowników aut służbowych – SafePlan. To program, który angażuje użytkowników i pomaga zrozumieć, że zmiana zachowań podczas jazdy pojazdem jest niezbędna dla ich bezpieczeństwa. Świadomy kierowca to bezpieczny kierowca!

Artur Sulewski

Czynniki behawioralne, które najczęściej przyczyniają się do powstawania kolizji, to: zmęczenie, za duża prędkość, presja czasu, czynniki rozpraszające oraz rozmowy telefoniczne. Wiele z tych złych nawyków można wyeliminować z codziennej jazdy, zwiększając tym samym bezpieczeństwo swoje, a także innych użytkowników ruchu. Dzięki szczegółowej analizie i eliminacji konkretnych zachowań występujących u danego kierowcy, można zapobiec nawet do 70 proc. potencjalnych kolizji czy wypadków spowodowanych przez innych użytkowników.

Bezpieczniej i ekonomiczniej

Bezpieczna i optymalna jazda to w konsekwencji również wymierne oszczędności, które może wygenerować flota. Chcemy pokazać przedsiębiorcom, że dzięki bezpiecznej jeździe mogą także minimalizować koszty utrzymania floty.

”Dzięki szczegółowej analizie i eliminacji konkretnych zachowań występujących u danego kierowcy, można zapobiec nawet do 70 proc. potencjalnych kolizji czy wypadków spowodowanych przez innych użytkowników

Nasz program ma na celu zachęcenie użytkowników do bardziej odpowiedzialnego zachowania na drodze, w rezultacie zmniejsza się liczba szkód komunikacyjnych, w wyniku czego klient zyskuje korzystniejsze warunki ubezpieczenia floty. Idąc dalej, jeżdżąc bezpiecznie, jeździmy również bardziej ekonomicznie, dzięki czemu zmniejsza się zużycie paliwa.

Elementy programu

Kluczowa jest część praktyczna, którą poprzedza kompleksowa analiza, jakiej poddawany jest każdy uczestnik szkolenia, czyli tzw. profil ryzyka behawioralnego i sytuacyjnego występujący u danego kierowcy. Każdy użytkownik próbuje też swoich sił za kierownicą, w celu uzmysłowienia sobie i późniejszej eliminacji błędów, które często popełniane są nieświadomie. Bardzo ważnym elementem kursu jest rozmowa ze szkoleniowcem, którego zadaniem jest motywacja do bezpiecznej jazdy, a nie pouczanie czy wytykanie błędów. A po skończonym szkoleniu, użytkownik ma do dyspozycji także e-learning. Moduły e-learningu zostały zaprojektowane przez ekspertów LeasePlan w taki sposób, aby utrwalać wiedzę zdobytą przez użytkowników podczas szkolenia praktycznego i pomóc w szlifowaniu umiejętności prowadzenia samochodu.

Cenna korzyść

Dla pracowników udział w programie jest niewątpliwie dodatkowym benefitem rozwijającym umiejętność prowadzenia samochodu i budującym świadomość bezpiecznej jazdy. Ale program ma nieść korzyści również zarządcom flot, budując poczucie odpowiedzialności użytkownika za pojazd służbowy, a jednocześnie ograniczając nadmierną eksploatację pojazdów, zmniejszając zużycie paliwa oraz kosztów napraw i wymiany części.

Autor jest dyrektorem handlowym w LeasePlan Polska

PRZEMYSŁ DRZEWNY I PAPIERNICZY

Lp.	Spółka	Wielkość przychodów 2013 r. (w tys. zł)
1	ARCTIC PAPER	3 104 901
2	MONDI ŚWIECIE	2 547 000
3	INTERNATIONAL PAPER-KWIDZYN	2 437 000
4	GRAJEWO	1 458 743
5	PAGED	686 690
6	FORTE	666 365
7	BARLINEK	563 983
8	DECORA	294 215
9	KPPD	230 513
10	BART	229 997
11	BSC DRUKARNIA OPAKOWAŃ	159 612
12	POZBUD T&R	148 947
13	DRUK-PAK	75 612
14	KOMPAP	53 262
15	SKLEJKA MULTI	53 196
16	WERTH-HOLZ	30547
17	VAUPE	27 690
18	KLON	19 339
19	MERA	15 288
20	STANDREW	11 341

PRZEMYSŁ ODZIEŻOWY I OBUWNICZY

Lp.	Spółka	Wielkość przychodów 2013 r. (w tys. zł)
1	LPP	3 224 000
2	CCC	1 519 023
3	REDAN	476 890
4	VISTULA GROUP	397 677
5	ZAKŁADY PRZEMYSŁU JEDWABNICZEGO WISTIL	263 560
6	GINO ROSSI	218 501
7	WOJAS	187 815
8	SOLAR	148 176
9	MONNARI	145 552
10	CDRL	136 854
11	SILVANO	121 680
12	GRUPA KAPITAŁOWA PROTEKTOR	105 059
13	ESOTIQ & HENDERSON	94 406
14	BYTOM	85 256
15	NOVITA	82 016
16	SANWIL	67 235
17	PRIMA MODA	49 604
18	PRÓCHNIK	32 590
19	PROTEKTOR	13 203
20	ZAKŁADY DZIEWIARSKIE MEWA	7 304

Opracowanie własne

Rynek transportu pod lupą

Branża transportowa jest jednym z kluczowych sektorów polskiej gospodarki. Wytwarza ok. 10 proc. PKB kraju, jest też liczącym się pracodawcą, u którego zatrudnienie znajduje milion osób, czyli 7,5 proc. wszystkich pracujących w Polsce.

Radosław Kuczyński

Jak wynika z raportu „Transport pod lupą", większość przebadanych przedsiębiorców stwierdziło, że branża transportowa w pierwszej połowie 2013 r. przechodziła jeden z trudniejszych momentów. Przedstawiciele sektora zgodnie twierdzili, że ostatnie półrocze nie sprzyjało ich działalności – minione sześć miesięcy negatywnie komentowało aż 77 proc. ankietowanych. Respondenci pesymistycznie oceniali również drugą połowę 2013 r. Zdaniem 42 proc. badanych sytuacja raczej nie miała sprzyjać branży, a 16,3 proc. ankietowanych twierdziło, że zdecydowanie nie sprzyjała.

Bariery w prowadzeniu działalności

Wśród wymienianych przez przedstawicieli firm transportowych barier napotykanych w swojej działalności, niemal wszyscy wskazywali na topniejącą marżę za świadczone usługi (82 proc.) oraz wysoką konkurencję wewnątrz kraju (62,2 proc.), która uruchamia mechanizm dumpingu i jeszcze mocniej wpływała na trudności przedsiębiorstw. Pozostałe bariery to według nich: nękanie kontrolami (25 proc.), zbyt rozbudowany system przepisów (35,8 proc.), wysokie koszty paliwa (44,6 proc.), ubezpieczeń (15,1 proc.) czy obsługi zatrudnienia (70 proc.).

Planowane inwestycje i źródła ich finansowania

Mimo negatywnych ocen, blisko jedna trzecia przewoźników twierdziła, że rozważa podjęcie inwestycji w pojazdy. Wśród nich blisko 60 proc. przedsiębiorców zamierzało skorzystać z finansowania leasingiem, ponad 43 proc. rozważało gotówkę, więcej niż 12 proc. kredyt i niecałe 4 proc. wynajem długoterminowy.
Decyzje inwestycyjne deklarowane przez przedsiębiorców podejmowane były ze względu na wchodzące od 1 stycznia 2014 r. normy czystości spalin Euro 6, których konsekwencją jest wzrost stawek myta dla starszych modeli. Ponad 33 proc. respondentów stwierdziło, że do końca 2013 r. miało kupić nowe pojazdy, aby uniknąć wyższych stawek myta.

Jaki będzie rok 2014

Rynek pojazdów ciężarowych jest jednym z motorów napędowych branży leasingowej. Firmy zrzeszone w Związku Polskiego Leasingu (ZPL) w roku 2013 sfinansowały łącznie za pomocą pożyczki i leasingu pojazdy ciężarowe powyżej 3,5 tony oraz naczepy i przyczepy za kwotę 8 346 mln zł. Oznacza to ponad 30-proc. wzrost liczony rok do roku.
Rynek leasingu pojazdów ciężarowych w roku 2014 nadal sukcesywnie zyskuje na znaczeniu. Nie należy jednak spodziewać się tak dynamicznego wzrostu, jak w roku ubiegłym. W I kwartale tego roku firmy zrzeszone w ZPL sfinansowały łącznie za pomocą pożyczki i leasingu pojazdy ciężarowe powyżej 3,5 tony za kwotę 359,37 mln zł, co oznacza ok. 41-proc. dynamikę rok do roku. Jednak tak dobre wyniki początku roku to wciąż efekt zmiany norm spalania, jakie weszły z początkiem roku, a spora część pojazdów została zamówiona w końcówce 2013 r.

Rynek większy o 10 proc.

Według prognoz ekspertów rynku transportowego, w 2014 r. rynek leasingu (leasing plus pożyczka) wzrośnie około 10 proc. Należy spodziewać się nowych inwestycji finansowanych leasingiem lub pożyczką w takich branżach jak: transport ponadgabarytowy, transport kruszyw pod rozbudowę i modernizację infrastruktury kolejowej i lotniczej, w branży pojazdów wykorzystywanych w rolnictwie, jak również w leśnictwie oraz w branży komunalnej.
Pozostała część roku w sprzedaży nowych pojazdów nie będzie już charakteryzowała się tak dużą dynamiką. W dużej mierze spowodowane to będzie znaczną różnicą w cenie pomiędzy pojazdami spełniającymi normy Euro 5 i Euro 6. Przedsiębiorcy zaczną więc poszukiwać pojazdów używanych, które są znacznie tańsze, a nie powodują zbyt dużych obciążeń związanych z serwisem.

Firmy leasingowe już obserwują znaczne ożywienie w sprzedaży pojazdów używanych. Szczególnym zainteresowaniem cieszą się pojazdy z roczników 2011 i 2010 r., których ceny najszybciej rosną. Znaczne wzrosty notujemy także w finansowaniu naczep wywrotek, które w tym roku znów będą cieszyły sie ogromnym zainteresowaniem. Jest to związane z nowymi inwestycjami w infrastrukturę oraz prognozami ożywienia gospodarczego, które przełożą się na wzrost w sektorze budownictwa mieszkaniowego.

EFL w 2013 r. opublikował raport „Transport pod lupą" poświęcony sytuacji polskich przewoźników. Raport przygotowany został w oparciu o przeprowadzone przez Instytut Keralla Research badania na próbie 1 200 przedsiębiorców prowadzących firmy transportowe w Polsce. Przebadana została kondycja firm transportowych oraz finansowe aspekty prowadzenia działalności biznesu transportowego w naszym kraju.

Autor jest prezesem EFL

TRANSPORT I LOGISTYKA

Lp.	Spółka	Wielkość przychodów 2013 r. (w tys. zł)
1	PKP CARGO	4 600 000
2	PLL LOT	3 306 000
3	PEKAES	548 599
4	DASCHER	199 100
5	PCC INTERMODAL	149 955
6	HSF LOGISTICS POLSKA	148 444
7	TRANS POLONIA	38 808
8	KUPIEC	13001

Opracowanie własne

1000 NAJWIĘKSZYCH FIRM W POLSCE

310	ATENDE	TELEKOMUNIKACJA I IT	223 005
311	ELEKTROTIM	PRZEMYSŁ ELEKTROTECHNICZNY	221 419
312	LIBET	BUDOWNICTWO	219 958
313	INTERSPORT POLSKA	HANDEL	219 891
314	GINO ROSSI	PRZEMYSŁ ODZIEŻOWY I OBUWNICZY	218 501
315	SMT	TELEKOMUNIKACJA I IT	217 113
316	OFE POCZTYLION	FINANSE	211 396
317	LUBAWA	INNE	210 443
318	ULMA Construccion	BUDOWNICTWO	209 471
319	LC CORP	BUDOWNICTWO	209 221
320	RONSON DEVELOPMENT	BUDOWNICTWO	207 025
321	YAWAL	BUDOWNICTWO	206 569
322	CENTRUM MEDYCZNE ENEL–MED	USŁUGI	199 760
323	PEGAS	FARMACEUTKA I KOSMETYKI	199 210
324	DASCHER	TRANSPORT I LOGISTYKA	199 100
325	NOWA GALA	INNE	198 451
326	BRE UBEZPIECZENIA TUIR	UBEZPIECZENIA	198 448
327	WOJAS	PRZEMYSŁ ODZIEŻOWY I OBUWNICZY	187 815
328	MOTO BUDREX	HANDEL	187 479
329	PZ CORMAY	FARMACEUTKA I KOSMETYKI	186 913
330	ZAMET INDUSTRY	PRZEMYSŁ METALOWY	186 782
331	PRAMERICA ŻYCIE TUIR	UBEZPIECZENIA	186 178
332	FASING	PRZEMYSŁ METALOWY	185 196
333	POLISA – ŻYCIE TU SA VIENNA INSURANCE GROUP	UBEZPIECZENIA	184 793
334	RADPOL	PRZEMYSŁ TWORZYW SZTUCZNYCH	178 414
335	INPRO	BUDOWNICTWO	178 348
336	MFO	PRZEMYSŁ METALOWY	175 760
337	BIOTON	FARMACEUTKA I KOSMETYKI	175 614
338	IDEON	ENERGETYKA I CIEPŁOWNICTWO	175 439
339	NORTH COAST	HANDEL	173 557
340	MODECOM	TELEKOMUNIKACJA I IT	172 651
341	POLSKI HOLDING NIERUCHOMOŚCI	BUDOWNICTWO	171 300
342	AC	HANDEL	171 028
343	ATM	TELEKOMUNIKACJA I IT	170 332
344	P.A. NOVA	BUDOWNICTWO	167 745
345	LENTEX	PRZEMYSŁ TWORZYW SZTUCZNYCH	167 364
346	PEKAO OFE	FINANSE	166 616
347	ES-SYSTEM	PRZEMYSŁ ELEKTROTECHNICZNY	166 419
348	BNP PARIBAS LEASING SOLUTIONS	FINANSE	163 533
349	CHEMOSERVIS-DWORY	PRZEMYSŁ MASZYNOWY	161 132
350	PLUS BANK	FINANSE	161 130
351	BZ WBK – AVIVA TU OGÓLNYCH	UBEZPIECZENIA	159 800
352	BSC DRUKARNIA OPAKOWAŃ	PRZEMYSŁ DRZEWNY I PAPIERNICZY	159 612
353	TELFORCEONE	HANDEL	155 688
354	VOLKSWAGEN BANK POLSKA	FINANSE	151 555
355	OFE WARTA	FINANSE	150 413
356	INWESTYCJE ALTERNATYWNE PROFIT	HANDEL	150 089
357	PCC INTERMODAL	TRANSPORT I LOGISTYKA	149 955
358	POZBUD T&R	PRZEMYSŁ DRZEWNY I PAPIERNICZY	148 947
359	HSF LOGISTICS POLSKA	TRANSPORT I LOGISTYKA	148 444
360	SOLAR	PRZEMYSŁ ODZIEŻOWY I OBUWNICZY	148 176
361	GANT DEVELOPMENT	BUDOWNICTWO	147 299
362	S4E	TELEKOMUNIKACJA I IT	147 271
363	PRZETWÓRSTWO TWORZYW SZTUCZNYCH PLAST BOX	PRZEMYSŁ TWORZYW SZTUCZNYCH	146 794
364	ASSECO BUSINESS SOLUTIONS	TELEKOMUNIKACJA I IT	145 987
365	ORCO PROPERTY GROUP	BUDOWNICTWO	145 896
366	CYKORIA	PRZEMYSŁ SPOŻYWCZY	145 874
367	OLYMPIC ENTERTAINMENT GROUP AS	USŁUGI	145 819
368	MONNARI	PRZEMYSŁ ODZIEŻOWY I OBUWNICZY	145 552
369	EPIGON	FINANSE	145 131
370	INTERBUD LUBLIN	BUDOWNICTWO	144 210
371	CUBE.ITG	TELEKOMUNIKACJA I IT	141 669
372	SFINKS POLSKA	USŁUGI	141 186
373	PROCHEM	INNE	140 489
374	POLISH ENERGY PARTNERS	ENERGETYKA I CIEPŁOWNICTWO	139 474
375	AQUA BIELSKO-BIAŁA	INNE	138 969
376	MAGELLAN	FINANSE	138 721
377	OKT POLSKA	PRZEMYSŁ TWORZYW SZTUCZNYCH	137 849
378	EUROTEL	TELEKOMUNIKACJA I IT	137 219
379	CDRL	PRZEMYSŁ ODZIEŻOWY I OBUWNICZY	136 854
380	NETMEDIA	ROZRYWKA	132 074
381	ELEKTROCIEPŁOWNIA BĘDZIN	ENERGETYKA I CIEPŁOWNICTWO	131 918
382	MAKARONY POLSKIE	PRZEMYSŁ SPOŻYWCZY	131 666
383	HYGIENIKA	FARMACEUTKA I KOSMETYKI	127 777
384	SEKO	PRZEMYSŁ SPOŻYWCZY	127 593
385	INOWROCŁAWSKIE KOPALNIE SOLI SOLINO	SUROWCE I PALIWA	124 885
386	DROZAPOL	HANDEL	124 023
387	BEST	FINANSE	123 890

ANALIZA WYNIKÓW FINANSOWYCH FIRM

Według najnowszych danych GUS, w I kwartale 2014 r. przedsiębiorcy uzyskali przychody z działalności wyższe o 2,7 proc. od tych osiągniętych rok wcześniej. Zysk netto został wypracowany przez 67,6 proc. ogółu przedsiębiorstw – jest to 6-proc. wzrost w porównaniu z rokiem poprzednim. Takie wyniki świadczą o ożywieniu gospodarczym.

Bartosz Kaczmarczyk

Dane na temat sytuacji finansowej polskich przedsiębiorstw niefinansowych są potwierdzeniem poprawy koniunktury i wskazują na wkroczenie na ścieżkę stabilnego rozwoju. Po stosunkowo dobrym dla przedsiębiorstw roku 2013, w pierwszym kwartale 2014 r. ma miejsce utrzymanie pozytywnego trendu. Wśród 17 239 podmiotów gospodarczych prowadzących księgi rachunkowe, w których liczba pracujących wynosiła 50 i więcej osób, podstawowe wskaźniki ekonomiczno-finansowe były lepsze niż przed rokiem. Najwyższy wskaźnik rentowności netto odnotowano w działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej oraz administrowaniu i działalności wspierającej, transporcie i gospodarce magazynowej. Poprawiła się również rentowność obrotu netto w budownictwie. Z kolei najsilniejsze osłabienie tego wskaźnika wystąpiło w górnictwie i wydobywaniu oraz informacji i komunikacji (z 7,4 do 5,5 proc.).

Wyższy poziom eksportu

Na poprawę sytuacji gospodarczej wskazuje również fakt zwiększenia liczby przedsiębiorstw, które wykazały sprzedaż na eksport. O ile przed rokiem grupa ta stanowiła 46,9 proc. ogółu badanych firm, to w I kwartale 2014 r. było to 48,5 proc. Poziom sprzedaży eksportowej był o 3,6 proc. wyższy niż przed rokiem. Poprawiała się także sytuacja eksportujących przedsiębiorstw. Spośród nich zysk netto wykazało 75,4 proc. firm. Wskaźniki ekonomiczno-finansowe osiągnięte przez eksporterów nie dość, że uległy poprawie w porównaniu z pierwszym kwartałem 2013 r., to były lepsze niż dla ogółu badanych przedsiębiorstw.

Polska atrakcyjna dla sektora BPO

Na polepszenie sytuacji finansowej polskich przedsiębiorstw w dużej mierze wpływa wzrost popytu konsumenckiego oraz wzrost eksportu. Ogromny wpływ miało również zmniejszenie się zatorów płatniczych w tak newralgicznych branżach, jak budownictwo oraz produkcja i sprzedaż artykułów spożywczych. Z kolei dzięki dużej liczbie dosyć dobrze wykształconych osób Polska jest atrakcyjnym miejscem do inwestycji dla zagranicznych firm z branży BPO.

Łyżka dziegciu w beczce miodu

Wysokość kosztów pracy w Polsce jest na poziomie porównywalnym do krajów zachodnich – jednak już struktura samych wydatków jest bardzo niekorzystna. Ich większość stanowią składki na Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, a przede wszystkim na ZUS. Jeśli dodać do tego konieczność zapłacenia podatku dochodowego to okazuje się, że koszty związane z zatrudnieniem stanowią w Polsce około 70 proc. wynagrodzenia pracownika. To sytuacja, która uderza jednocześnie w pracowników i w przedsiębiorców.

**Główny Urząd Statystyczny, Wyniki finansowe przedsiębiorstw niefinansowych w I kwartale 2014 roku, 23 maja 2014 http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/podmioty-gospodarcze-wyniki-finansowe/przedsiebiorstwa-niefinansowe/wyniki-finansowe-przedsiebiorstw-niefinansowych-w-i-kwartale-2014-roku,12,15.html*

Autor jest prezesem Grupy Kapitałowej Loyd SA Inwestycje i Zarządzanie

FINANSE

Lp.	Spółka	Wielkość przychodów 2013 r. (w tys. zł)
1	PKO BP	17 267 000
2	BANK PEKAO	9 429 352
3	BANK ZACHODNI WBK	6 881 561
4	BRE BANK	6 166 000
5	MBANK	5 253 805
6	ING BANK ŚLĄSKI	4 728 900
7	BANK MILLENNIUM	3 369 770
8	ING OFE	2 789 040
9	CREDIT AGRICOLE POLSKA	2 753 000
10	AVIVA OFE AVIVA BZ WBK	2 640 091
11	BANK HANDLOWY W WARSZAWIE	2 304 385
12	BANK BGŻ	2 246 782
13	BANK BPH	2 148 266
14	ALIOR BANK	1 968 658
15	BANK GOSPODARSTWA KRAJOWEGO	1 909 882
16	GETIN NOBLE BANK	1 595 527
17	DEUTSCHE BANK	1 565 966
18	SANTANDER CONSUMER BANK	1 457 619
19	OFE PZU "ZŁOTA JESIEŃ"	1 396 574
20	NORDEA	1 374 853
21	BNP PARIBAS	1 129 043
22	BANK OCHRONY ŚRODOWISKA	914 572
23	AMPLICO OFE	901 152
24	AXA OFE	715 862
25	SGB-BANK	579 880
26	GENERALI OFE	578 727
27	LEASEPLAN FLEET MANAGEMENT POLSKA	531 679
28	NORDEA OFE	519 703
29	AEGON OFE	485 538
30	PKO BP BANKOWY OFE	482 334
31	EUROPEJSKI FUNDUSZ LEASINGOWY	464 532
32	BANK POCZTOWY	423 962
33	MLEASING	423 853
34	KRUK	405 611
35	MERITUM BANK	393 392
36	VB LEASING POLSKA	386 302
37	ALLIANZ POLSKA OFE	363 668
38	OPEN FINANCE	296 899
39	RAIFFEISEN-LEASING POLSKA	268 737
40	RAIFFEISEN POLBANK	249 527
41	OFE POCZTYLION	211 396
42	PEKAO OFE	166 616
43	BNP PARIBAS LEASING SOLUTIONS	163 533
44	PLUS BANK	161 130
45	VOLKSWAGEN BANK POLSKA	151 555
46	OFE WARTA	150 413
47	EPIGON	145 131
48	MAGELLAN	138 721
49	BEST	123 890
50	TF SKOK	119 404

Opracowanie własne

Sektor chemiczny a nowe technologie

Polskie firmy z sektora chemicznego dostrzegają korzyści związane z wykorzystaniem nowych technologii. Rodzaj wybieranych rozwiązań IT jest uwarunkowany głównie skalą ich działalności. Inne potrzeby mają bowiem duże spółki, jak Grupa Azoty, Orlen lub Lotos, natomiast zupełnie odmiennie stawiają lokalni producenci, np. chemii budowlanej.

Paweł Jaguś

Duże firmy inwestują w rozwiązania optymalizujące koszty zarządzania ich majątkiem. Wybierają one systemy klasy enterprise asset management oraz predictive maintenance (narzędzia analityczne przewidujące potencjalne awarie). Przedsiębiorstwa te wykorzystują także kompleksowe narzędzia do budżetowania i planowania oraz do zarządzania procesami logistycznymi. Ponadto używają systemów klasy business process management, które wspierają obsługę procesów biznesowych.

W ostatnim czasie coraz więcej przedsiębiorstw decyduje się na wdrożenie rozwiązań z obszaru IT security, które dotychczas w wielu firmach znajdowały się na końcu listy planowanych inwestycji technologicznych. Jest to prawdopodobnie spowodowane napiętą sytuacją geopolityczną na Ukrainie. Natomiast mniejsze przedsiębiorstwa kładą nacisk na standaryzację i budowę niezawodnych środowisk teleinformatycznych. Firmy te są również coraz częściej zainteresowane rozwiązaniami wspierającymi cykl życia produktów (product lifecycle management). Inwestycje w nowe technologie są dla sektora chemicznego nieuniknione. Duża konkurencja na rynku krajowym i międzynarodowym sprawia, że firmy wymagają ciągłego udoskonalania procesów produkcyjnych oraz optymalizacji kosztów funkcjonowania i zarządzania ryzykiem. Odpowiedzią na te potrzeby są właśnie rozwiązania IT.

Autor jest prezesem firmy Qumak SA, członkiem rady Polskiej Izby Przemysłu Chemicznego

PRZEMYSŁ METALOWY

Lp.	Spółka	Wielkość przychodów 2013 r. (w tys. zł)
1	GRUPA ARCELORMITTAL	11 771 000
2	GRUPA CAN-PACK	4 546 000
3	TELE-FONIKA KABLE	3 649 000
4	STALPRODUKT	2 806 068
5	IMPEXMETAL	2 728 671
6	GRUPA DĘBICA	1 986 178
7	GRUPA KĘTY	1 602 941
8	MENNICA POLSKA	1 014 151
9	KONSORCJUM STALI	1 011 185
10	ALCHEMIA	989 056
11	HUTMEN	983 382
12	STALPROFIL	900 648
13	STOMIL SANOK	720 137
14	RAWLPLUG	619 716
15	NOVA TRADING	617 188
16	CRONIMET	542 585
17	ORZEŁ BIAŁY	420 815
18	FERRUM	336 536
19	ZET KAMA	291 871
20	POLSKA GRUPA ODLEWNICZA	246 378

PRZEMYSŁ CHEMICZNY

Lp.	Spółka	Wielkość przychodów 2013 r. (w tys. zł)
1	GRUPA AZOTY	9 821 023
2	SYNTHOS	6 207 000
3	BORYSZEW	4 838 346
4	CIECH	4 378 000
5	GRUPA AZOTY ZAKŁADY AZOTOWE „PUŁAWY”	3 567 770
6	GRUPA CHEMICZNA CIECH	3 501 020
7	BASELL ORLEN	3 451 000
8	ANWIL	3 338 246
9	BASF	2 716 000
10	GRUPA AZOTY ZAKŁADY CHEMICZNE „POLICE”	2 467 443
11	BRENNTAG POLSKA	1 731 500
12	SELENA FM	1 113 912
13	ORLEN OIL	1 060 731
14	PCC ROKITA	1 046 628
15	KONIMPEX	889 742
16	GRUPA KAPITAŁOWA ERGIS	673 309
17	ŚNIEŻKA	573 930
18	PCC EXOL	388 528
19	PRYMUS	32 158
20	ZPUH SPAWMET EWA SKAJSKA	6 230

Opracowanie własne

1000 NAJWIĘKSZYCH FIRM W POLSCE

388	PROJPRZEM	BUDOWNICTWO	123 327
389	UNIFREEZE	PRZEMYSŁ SPOŻYWCZY	123 024
390	CUIAVUA OKRĘGOWA SPÓŁDZIELNIA MLECZARSKA	PRZEMYSŁ SPOŻYWCZY	122 466
391	INFOVER	TELEKOMUNIKACJA I IT	122 074
392	SILVANO	PRZEMYSŁ ODZIEŻOWY I OBUWNICZY	121 680
393	ATM GRUPA	ROZRYWKA	121 266
394	PRZEDSIĘBIORSTWO PRZEMYSŁU SPOŻYWCZEGO PEPEES	PRZEMYSŁ SPOŻYWCZY	119 549
395	COMPLEX	BUDOWNICTWO	119 434
396	TF SKOK	FINANSE	119 404
397	PKP INFORMATYKA	TELEKOMUNIKACJA I IT	117 493
398	TU INTER POLSKA	UBEZPIECZENIA	117 408
399	TALEX	TELEKOMUNIKACJA I IT	117 110
400	INFOMEX	TELEKOMUNIKACJA I IT	117 007
401	SAS INSTITUTE	TELEKOMUNIKACJA I IT	114 844
402	KANIA	PRZEMYSŁ SPOŻYWCZY	113 875
403	INFOVIDE-MATRIX	TELEKOMUNIKACJA I IT	113 311
404	ZBM ZREMB-CHOJNICE	PRZEMYSŁ ELEKTROMASZYNOWY	112 951
405	KONCEPT	TELEKOMUNIKACJA I IT	112 515
406	BUMECH	PRZEMYSŁ ELEKTROMASZYNOWY	111 185
407	ELZAB	TELEKOMUNIKACJA I IT	111 087
408	CENTRUM INFORMATYKI ZETO	TELEKOMUNIKACJA I IT	110 792
409	ODLEWNIE POLSKIE	PRZEMYSŁ METALOWY	110 498
410	KREDYT INKASO	FINANSE	110 393
411	TU SKOK ŻYCIE	UBEZPIECZENIA	110 231
412	PRZEDSIĘBIORSTWO BUDOWNICTWA DROGOWO-INŻYNIERYJNEGO	BUDOWNICTWO	107 651
413	GTECH POLAND	TELEKOMUNIKACJA I IT	107 178
414	ABM SOLID	BUDOWNICTWO	106 060
415	RELPOL	PRZEMYSŁ ELEKTROMASZYNOWY	105 730
416	GRUPA KAPITAŁOWA PROTEKTOR	PRZEMYSŁ ODZIEŻOWY I OBUWNICZY	105 059
417	VOXEL	USŁUGI	103 219
418	LUG	PRZEMYSŁ ELEKTROTECHNICZNY	102 500
419	NASK INSTYTUT BADAWCZY	TELEKOMUNIKACJA I IT	102 200
420	CI GAMES	ROZRYWKA	100 971
421	AUTOMOTIVE COMPONENTS EUROPE	PRZEMYSŁ MASZYNOWY	100 843
422	BERLING	HANDEL	100 792
423	LENA LIGHTING	PRZEMYSŁ ELEKTROTECHNICZNY	100 716
424	HERKULES	USŁUGI	100 020
425	HELIO	HANDEL	99 786
426	RAFAMET	PRZEMYSŁ ELEKTROMASZYNOWY	99 072
427	AMG.NET	TELEKOMUNIKACJA I IT	98 495
428	PATENTUS	PRZEMYSŁ ELEKTROMASZYNOWY	97 263
429	CENTRUM NOWOCZESNYCH TECHNOLOGII	TELEKOMUNIKACJA I IT	96 358
430	ATC CARGO	USŁUGI	96 043
431	P.H. ELMAT	TELEKOMUNIKACJA I IT	95 351
432	ESOTIQ & HENDERSON	PRZEMYSŁ ODZIEŻOWY I OBUWNICZY	94 406
433	OPTEAM	TELEKOMUNIKACJA I IT	93 304
434	AGROTON PUBLIC LIMITED	PRZEMYSŁ SPOŻYWCZY	93 286
435	PRZEDSIĘBIORSTWO HYDRAULIKI SIŁOWEJ HYDROTOR	PRZEMYSŁ ELEKTROMASZYNOWY	90 197
436	PLATINUM PROSPERITIES GROUP	BUDOWNICTWO	88 530
437	EKOPOL GÓRNOŚLĄSKI HOLDING	INNE	86 612
438	BYTOM	PRZEMYSŁ ODZIEŻOWY I OBUWNICZY	85 256
439	BBI DEVELOPMENT	BUDOWNICTWO	83 570
440	T.U.W. POCZTOWE	UBEZPIECZENIA	82 165
441	WANDALEX	HANDEL	82 138
442	NOVITA	PRZEMYSŁ ODZIEŻOWY I OBUWNICZY	82 016
443	GRUPA FAM	PRZEMYSŁ METALOWY	80 956
444	P.R.E.S.C.O. GROUP	FINANSE	80 214
445	APLISENS	PRZEMYSŁ ELEKTROMASZYNOWY	80 103
446	BETACOM	TELEKOMUNIKACJA I IT	78 171
447	DAMIX	PRZEMYSŁ METALOWY	77 755
448	NAVIMOR-INVEST	BUDOWNICTWO	76 359
449	EMC INSTYTUT MEDYCZNY	USŁUGI	76 316
450	MOSTOSTAL PŁOCK	BUDOWNICTWO	76 197
451	WIKANA	INNE	75 941
452	DRUK-PAK	PRZEMYSŁ DRZEWNY I PAPIERNICZY	75 612
453	BALTICON	USŁUGI	72 882
454	CODEMEDIA	ROZRYWKA	72 592
455	SEVENET	TELEKOMUNIKACJA I IT	71 617
456	STOVIT GROUP	PRZEMYSŁ SPOŻYWCZY	71 582
457	POINT GROUP	ROZRYWKA	71 516
458	TRANSITION TECHNOLOGIES	TELEKOMUNIKACJA I IT	71 505
459	INTERNITY	HANDEL	69 424
460	AMPLI	HANDEL	69 275
461	KINO POLSKA TV	ROZRYWKA	68 605
462	ATLAS ESTATES	BUDOWNICTWO	68 261
463	SANWIL	PRZEMYSŁ ODZIEŻOWY I OBUWNICZY	67 235
464	POLMASS	PRZEMYSŁ SPOŻYWCZY	66 099

Decyzje administracyjne

„Mały trójpak" nie zniósł wszystkich barier formalno-prawnych, jakie stoją przed inwestorem planującym budowę farmy fotowoltaicznej. Aby jak najłagodniej przejść przez procedury administracyjne obowiązujące przy tego typu projektach, przedsiębiorca powinien przeprowadzić dokładną analizę stanu prawnego nieruchomości, na której zamierza wybudować system PV oraz ustalić listę decyzji, jakie będzie musiał pozyskać w celu zrealizowania projektu.

Edyta Dubikowska

Dotknięte wadą nieważności decyzje administracyjne pozyskane w procesie budowy farmy fotowoltaicznej mogą przysporzyć inwestorom realizującym takie projekty wielu problemów. To realne zagrożenie wynikające z braku jednolitych i spójnych przepisów prawnych, regulujących problematykę energii ze źródeł odnawialnych (OZE). Problem braku kompleksowych i jasnych regulacji odczuwają zarówno inwestorzy, jak i urzędnicy odpowiedzialni za wydawanie decyzji w procesie budowlanym, którzy – jak pokazuje praktyka – często dopiero uczą się, jak interpretować przepisy dotyczące budowy elektrowni PV. Zatem w jaki sposób należy przygotować się do przejścia przez procedury prawno-administracyjne związane z budową farmy fotowoltaicznej w Polsce?

Początkową fazą procesu inwestycyjnego, również projektu budowy urządzeń fotowoltaicznych (PV), w ramach badania stanu prawnego nieruchomości planowanej pod inwestycję, jest ustalenie, jakie procedury administracyjne należy przeprowadzić i jakie decyzje administracyjne uzyskać, aby móc rozpocząć na nieruchomości budowę systemu PV. Ponieważ regulacje dedykowane fotowoltaice w prawie polskim są skąpe, inwestycje fotowoltaiczne są przez urzędy traktowane jak wszystkie inne instalacje produkcyjne. Oznacza to, że podlegają tym samym rygorom jak poważne inwestycje przemysłowe, które obciążają środowisko. W świetle przepisów ustawy z 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (UPZP), prowadzenie działalności gospodarczej polegającej na produkcji energii elektrycznej, co do zasady, może odbywać się wyłącznie na terenach, które zostały przeznaczone na cele produkcyjne.

W przypadku, gdy teren jest objęty zapisami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (MPZP), inwestycja PV musi spełniać wymogi tego planu, czyli może odbywać się jedynie na obszarze, na którym przewidziano działalność produkcyjną, a więc nie może zostać zlokalizowana na terenach przeznaczonych pod usługi czy zabudowę mieszkaniową.

Jeżeli teren inwestycyjny został w MPZP przeznaczony na inne cele niż produkcyjne, inwestor może wystąpić o zmianę MPZP w tym zakresie. W praktyce wielu inwestorów rezygnuje z projektu na tym etapie, ponieważ zmiana MPZP jest procesem czasochłonnym, zazwyczaj co najmniej kilkunastomiesięcznym, albo nawet kilkuletnim. Dodatkowo, jeśli na obszarze gminy przewiduje się wyznaczenie terenów, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię o mocy przekraczającej 100 kW, należy w gminnym studium ustalić ich przeznaczenie.

Gdy nie ma planu zagospodarowania przestrzennego

Z uwagi na to, że MPZP obejmują aktualnie nie więcej niż ok. 30 proc. powierzchni Polski, wiele planowanych projektów fotowoltaicznych znajduje się na terenie, dla którego plan zagospodarowania przestrzennego nie został sporządzony. W tych przypadkach, ze względu na obowiązek planistyczny wynikający z art. 10 ust. 2 a oraz art. 15 ust. 3 pkt 3 a w/w ustawy z 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, ustalenie sposobu zagospodarowania dla inwestycji PV o mocy przekraczającej 100 kW dokonywane jest nadal w drodze decyzji o warunkach zabudowy. Takie decyzje administracyjne mogą być jednak dotknięte wadą nieważności, co rodzi poważne konsekwencje biznesowe w przypadku realizacji inwestycji na ich podstawie. W praktyce gminy często powołując się na art. 10 ust. 2 a oraz art. 15 ust. 3 pkt 3 a w/w ustawy, wydają negatywne decyzje o warunkach zabudowy dla instalacji, które mają wytwarzać energię o mocy przekraczającej 100 kW.

Uzyskanie decyzji o warunkach zabudowy nie jest konieczne dla inwestycji celu publicznego. Pomimo że Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/28/WE z 23 kwietnia 2009 r. w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych uznaje inwestycje tego typu za służące ochronie środowiska, a to stanowi cel publiczny, zgodnie z art. 6 pkt 4 ustawy z 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (UGN), jak wynika z praktyki, organy administracji nie traktują zazwyczaj projektów PV jako inwestycji celu publicznego.

ENERGETYKA I CIEPŁOWNICTWO

Lp.	Spółka	Wielkość przychodów 2013 r. (w tys. zł)
1	PGE	30 557 000
2	TAURON PE	24 741 000
3	ENERGA	11 177 000
4	ENEA	10 096 000
5	PSE	6 796 000
6	PAK	2 723 000
7	KOGENERACJA	1 002 594
8	FERRO	270 197
9	IDEON	175 439
10	POLISH ENERGY PARTNERS	139 474
11	ELEKTROCIEPŁOWNIA BĘDZIN	131 918
12	INENERGIA	50 070
13	ZAKŁAD ENERGETYKI CIEPLNEJ	41 128
14	APS ENERGIA	37 564
15	ELTEL NETWORKS TORUŃ	31 151
16	EKOBOX	24 432
17	BGE	8 458
18	LZMO	7 593
19	TERMOEXPERT	7 415
20	NOVAVIS	4 236

SUROWCE I PALIWA

Lp.	Spółka	Wielkość przychodów 2013 r. (w tys. zł)
1	PKN ORLEN	120 102 000
2	GRUPA LOTOS	33 111 000
3	PGNIG	28 730 000
4	KGHM	26 705 000
5	KOMPANIA WĘGLOWA	11 021 000
6	JSW	8 821 000
7	KATOWICKI HOLDING WĘGLOWY	3 971 000
8	LUBELSKI WĘGIEL BOGDANKA	1 894 108
9	EXILLON ENERGY PLC	321 493
10	UNIMOT GAZ	302190

Opracowanie własne

w budowie farmy fotowoltaicznej

fot: fotolia

Przygotowawcze procedury administracyjne
Po ustaleniu, czy dana inwestycja PV jest możliwa z punktu widzenia planowania przestrzennego, przed inwestorem są kolejne zadania związane z ustaleniem konieczności uzyskania i ewentualnym uzyskaniem wielu różnych decyzji administracyjnych. W praktyce najczęściej są to decyzje: zezwolenia na wyłączenie gruntu z produkcji rolnej lub leśnej, pozwolenia na wycinkę drzew lub krzewów, pozwolenia wodnoprawne, zgoda konserwatora zabytków oraz decyzja środowiskowa. Proces uzyskiwania tych decyzji jest często wydłużony z uwagi na wspomniany brak spójnych regulacji prawnych dla systemów PV w Polsce, co powoduje trudności w ocenie, czy w konkretnym przypadku uzyskanie decyzji jest w ogóle konieczne.

Zgodnie z §3 ust. 1 pkt 52 rozporządzenia Rady Ministrów z 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, takim przedsięwzięciem będzie zabudowa przemysłowa, w tym zabudowa systemami fotowoltaicznymi, wraz z towarzyszącą jej infrastrukturą, o powierzchni zabudowy nie mniejszej niż:

a) 0,5 ha na obszarach objętych formami ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1-5, 8 i 9 ustawy z 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, lub w otulinach form ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1-3 tej ustawy, oraz

b) 1 ha na obszarach innych niż wymienione w lit. a powyżej.

Pozwolenie na budowę czy zgłoszenie
Konieczność uzyskania pozwolenia na budowę zależy od inwestorskich parametrów planowanej inwestycji, jak również od tego, w jaki sposób instalacje PV zostaną posadowione.

Zgodnie z brzmieniem art. 29 ust. 2 pkt 16) Prawa budowlanego obowiązującym od 11 września 2013 r. (wprowadzonym przez tzw. mały trójpak nowelizujący Prawo energetyczne), pozwolenia na budowę ani zgłoszenia nie wymaga wykonywanie robót budowlanych polegających na montażu pomp ciepła, urządzeń fotowoltaicznych o zainstalowanej mocy elektrycznej do 40 kW oraz wolno stojących kolektorów słonecznych. Nowe przepisy nie wskazują jednak, czy urządzenia PV wchodzące w skład farmy PV mogą być budowane bez pozwolenia na budowę, o ile każde z nich ma moc do 40 kW, czy ich łączna moc ma wynosić do 40 kW. Na gruncie stosowania tego przepisu pojawiają się wątpliwości interpretacyjne, co może spowolnić rozpoczęcie procesu inwestycyjnego PV. Z literalnego brzmienia przepisu nie wynika bowiem, że łączna moc urządzeń i instalacji wykorzystujących energię promieniowania słonecznego budowanych bez pozwolenia na budowę może wynieść do 40 kW. Przepisy prawa nie definiują też ani urządzenia fotowoltaicznego ani kolektora słonecznego, co dodatkowo utrudnia inwestorom przejście przez zawiłości prawa w tym zakresie. Pomimo zmian wprowadzonych od 11 września 2013 r., jeśli inwestycja obejmuje, oprócz budowy urządzeń PV, także niezbędną infrastrukturę, uzyskanie pozwolenia na budowę w praktyce i tak może okazać się konieczne. Posiadanie pozwolenia budowlanego bez wątpienia będzie przydatne, jeśli inwestor planuje w przyszłości odsprzedaż projektu. Wtedy taka decyzja pozytywnie wpłynie na ocenę danej inwestycji przez potencjalnych kupców. Podsumowując, warto podkreślić, że wobec dzisiejszego stanu regulacji prawnych odnoszących się do projektów OZE optymalizacja procesu pozyskiwania decyzji administracyjnych w budowie farmy fotowoltaicznej jest możliwa pod warunkiem świetnego przygotowania – zebrania informacji, przeprowadzenia analiz oraz opracowania odpowiedniej argumentacji dla urzędników. Brak orzecznictwa dotyczącego inwestycji w zieloną energię powoduje, że urzędnicy wolą wydawać „bezpieczne" decyzje, a przedsiębiorcy chcąc zrealizować swój cel, muszą wykazać się dużą determinacją i konsekwencją lub poczekać do czasu wprowadzenia ustawy, która w kompleksowy i długofalowy sposób ureguluje OZE w Polsce, także w części dotyczącej uwarunkowań formalno-prawnych w budowlanym procesie inwestycyjnym.

Autorka jest radcą prawnym w kancelarii Patton Boggs Święcicki Krześniak sp.k.

PRZEMYSŁ ELEKTROMASZYNOWY

LP	SPÓŁKA	Wielkość przychodów 2013 r. (w tys. zł)
1	PESA BYDGOSZCZ	1 741 792
2	GRUPA KOPEX	1 520 952
3	FAMUR	1 176 417
4	RAFAKO	836 015
5	APATOR	679 101
6	GRUPA SECO/WARWICK	486 810
7	ZPUE	479 717
8	INTROL	367 047
9	ENERGOINSTAL	349 674
10	ZBM ZREMB-CHOJNICE	112 951
11	BUMECH	111 185
12	RELPOL	105 730
13	RAFAMET	99 072
14	PATENTUS	97 263
15	PRZEDSIĘBIORSTWO HYDRAULIKI SIŁOWEJ HYDROTOR	90 197
16	APLISENS	80 103
17	ADMIRAL BOATS	48 646
18	ZAKŁADY AUTOMATYKI POLNA	36 887
19	MOJ	23 944
20	ELTERM	3 928

Opracowanie własne

1000 NAJWIĘKSZYCH FIRM W POLSCE

465	TAMEX OBIEKTY SPORTOWE	BUDOWNICTWO	66 000
466	POWSZECHNE TOWARZYSTWO INWESTYCYJNE	FINANSE	65 941
467	SAGE	TELEKOMUNIKACJA I IT	65 572
468	INOFAMA	PRZEMYSŁ METALOWY	65 055
469	HYDRO VACUUM	PRZEMYSŁ MASZYNOWY	64 648
470	BUDVAR CENTRUM	BUDOWNICTWO	63 070
471	ZAKŁADY PRZETWÓRSTWA ZBOŻOWO-MŁYNARSKIEGO	PRZEMYSŁ SPOŻYWCZY	61 686
472	METALBARK	PRZEMYSŁ METALOWY	61 646
473	M.W. TRADE	FINANSE	61 286
474	TESGAS	BUDOWNICTWO	60 711
475	PBO ANIOŁ	BUDOWNICTWO	60 277
476	LUXOFT POLAND	TELEKOMUNIKACJA I IT	60 254
477	K2 INTERNET	ROZRYWKA	59 606
478	HORTICO	HANDEL	59 389
479	ATREM	USŁUGI	58 711
480	VOTUM	INNE	57 772
481	IPOPEMA SECURITIES	FINANSE	57 700
482	TUW – CUPRUM	UBEZPIECZENIA	57 642
483	VANTAGE DEVELOPMENT	BUDOWNICTWO	56 706
484	LOGON	TELEKOMUNIKACJA I IT	55 988
485	ENERGOAPARTURA	BUDOWNICTWO	55 603
486	CONCORDIA CAPITAL	FINANSE	54 867
487	DAHLIAMATIC	TELEKOMUNIKACJA I IT	54 205
488	POLMED	USŁUGI	53 788
489	KOMPAP	PRZEMYSŁ DRZEWNY I PAPIERNICZY	53 262
490	SKLEJKA MULTI	PRZEMYSŁ DRZEWNY I PAPIERNICZY	53 196
491	SONEL	PRZEMYSŁ ELEKTROTECHNICZNY	53 047
492	MACROLOGIC	TELEKOMUNIKACJA I IT	52 725
493	POLON-ALFA	PRZEMYSŁ ELEKTROTECHNICZNY	51 840
494	UBOAT – LINE	USŁUGI	51 088
495	ZAKŁADY PRZETWÓRSTWA TWORZYW SZTUCZNYCH HALINA BŁAŻEJEWICZ	PRZEMYSŁ TWORZYW SZTUCZNYCH	50 804
496	CHEMOSERWIS DWORY	INNE	50 632
497	AWBUD	BUDOWNICTWO	50 448
498	INENERGIA	ENERGETYKA I CIEPŁOWNICTWO	50 070
499	PRIMA MODA	PRZEMYSŁ ODZIEŻOWY I OBUWNICZY	49 604
500	SIGNAL IDUNA POLSKA TU	UBEZPIECZENIA	49 597
501	SZAR	HANDEL	49 520
502	ESKIMOS	PRZEMYSŁ SPOŻYWCZY	49 479
503	ADMIRAL BOATS	PRZEMYSŁ ELEKTROMASZYNOWY	48 646
504	POLCOLORIT	INNE	48 088
505	SCANMED MULTIMEDIS	USŁUGI	47 904
506	AEDES	BUDOWNICTWO	47 766
507	B3SYSTEM	TELEKOMUNIKACJA I IT	47 738
508	KRYNICKI RECYKLING	USŁUGI	47 607
509	PROCAD	TELEKOMUNIKACJA I IT	46 635
510	BIPROMET	BUDOWNICTWO	46 118
511	PLATIGE IMAGE	ROZRYWKA	45 668
512	PPHU AGROMLECZ	PRZEMYSŁ SPOŻYWCZY	45 357
513	ECARD	FINANSE	45 271
514	IMPEL	USŁUGI	45 132
515	UNIT4	TELEKOMUNIKACJA I IT	45 016
516	BETOMAX	BUDOWNICTWO	44 731
517	WILBO	PRZEMYSŁ SPOŻYWCZY	44 655
518	BLACK POINT	USŁUGI	44 511
519	PW INTER-VAX	HANDEL	44 428
520	SOFTWARE MIND	TELEKOMUNIKACJA I IT	44 211
521	MEX POLSKA	USŁUGI	42 551
522	PROXIMUS	TELEKOMUNIKACJA I IT	41 564
523	CAM MEDIA	ROZRYWKA	41 359
524	MEGARON	BUDOWNICTWO	41 135
525	ZAKŁAD ENERGETYKI CIEPLNEJ	ENERGETYKA I CIEPŁOWNICTWO	41 128
526	ORGANIC	HANDEL	41 001
527	VINDEXUS	FINANSE	40 891
528	KUKE	UBEZPIECZENIA	40 872
529	ZAKŁAD PRODUKCJI MATERIAŁÓW BUDOWALNYCH	BUDOWNICTWO	40 801
530	MENNICA SKARBOWA	FINANSE	40 506
531	BALTONA	HANDEL	40 149
532	SIGNAL IDUNA ŻYCIE POLSKA TU	UBEZPIECZENIA	39 889
533	DE MOLEN	HANDEL	39 729
534	EKO EXPORT	INNE	39 024
535	TRANS POLONIA	TRANSPORT I LOGISTYKA	38 808
536	INTERFERIE	USŁUGI	38 801
537	EFEKT	HANDEL	38 780
538	GWARANT	USŁUGI	38 005
539	APS ENERGIA	ENERGETYKA I CIEPŁOWNICTWO	37 564
540	FABRYKA URZĄDZEŃ WENTYLACYJNO-KLIMATYZACYJNYCH KONWEKTOR	PRZEMYSŁ MASZYNOWY	37 380

TO BĘDZIE DOBRY ROK DLA KLIENTÓW

Piotr Mazurkiewicz

W ubiegłym roku aż 1,5 miliona klientów zmieniło operatora. Decydującym kryterium wyboru firmy telekomunikacyjnej wciąż była cena, jednak na rynku biznesowym coraz ważniejszy staje się dostęp do usług dodanych. Możliwości konkurowania ceną systematycznie maleją. Wojna cenowa operatorów, z jaką mieliśmy do czynienia w ostatnich latach, spowodowała, że różnice pomiędzy telefonią stacjonarną, mobilną a internetową praktycznie się zatarły. Ceny są już dziś bardzo niskie. Spadki cen wciąż oczywiście są możliwe, ale raczej na poziomie kilku niż kilkunastu procent.

Do większych obniżek operatorzy nie będą skłonni ze względu na konieczność realizacji kosztownych inwestycji w infrastrukturę, ale także zmianę oczekiwań klientów. Wrażliwość cenowa klientów staje się coraz mniejsza. Będąc operatorem telefonii IP, jesteśmy w stanie obniżyć rachunki telefoniczne nawet o 80 proc., ale klienci biznesowi częściej pytają o usługi dodane – wirtualną centralę, możliwość przełączania i nagrywania połączeń, telekonferencje czy integrację z systemami CRM. Telefonia ma być nie tylko tania, lecz także coraz częściej jest traktowana jako jedna z usług komunikacji zintegrowanej. Ta zmiana oczekiwań jest znacząca. Widać to doskonale na naszym przykładzie – magnesem przyciągającym nowych klientów jest coraz częściej wirtualna centrala pozwalająca na zarządzanie firmową siecią telefoniczną a nie cena połączeń.

Nowe usługi w chmurze

W segmencie biznesowym należy się spodziewać w najbliższym czasie rozwoju usług telekonferencyjnych oraz IPTV, a także tych wspierających działalność konkretnych działów, np. marketingu czy sprzedaży. Wiele z nich będzie dostępnych w chmurze obliczeniowej. Cloud computing będzie jednym z najszybciej rozwijających się obszarów telekomunikacji, w dużej mierze dzięki inwestycjom firm z sektora MSP. To spółki bardzo dobrze zarządzane, a jednocześnie już bardzo świadome technologicznie. Usługi w chmurze rozwiązują ich problemy, przy tym nie wymagają zaangażowania w drugorzędne z punktu widzenia rozwoju biznesu kwestie, takie jak np. zakup sprzętu. W przyszłym roku trend „używamy a nie posiadamy" jeszcze bardziej się pogłębi. Można też spodziewać się popularyzacji propozycji z płaską ofertą, niezależną od wolumenu połączeń.

Na rynku konsumenckim widoczna będzie coraz większa integracja usług telekomunikacyjnych z usługami oferowanymi przez inne branże. Już w ubiegłym roku obserwowaliśmy mariaż telekomów z energetyką, docelowo można spodziewać się łączenia usług telekomunikacyjnych z finansowymi czy medycznymi. Nie chodzi przy tym jedynie o zwiększenie przychodów, ale przede wszystkim o utrzymanie klienta.

W stronę konsolidacji

Wraz z poprawą nastrojów w gospodarce, należy się spodziewać ruchów konsolidacyjnych, choć zapewne konkretne decyzje w tym obszarze nastąpią nieprędko. Już w 2013 r. na rynku operatorskim widać było wyraźne sygnały świadczące o rozpoczęciu procesu konsolidacji. Na rynku telekomunikacyjnym działa wielu małych operatorów, którzy albo sprzedają swoich klientów, albo kończą działalność. Z drugiej strony więksi operatorzy na razie nie chcą być przedmiotem konsolidacji a raczej jego podmiotem, dlatego ten proces jeszcze trochę potrwa. Potrzeba jest, ale chęci mniejsze. Rynek nie może być jednak tak rozdrobniony, jak ma to miejsce obecnie.

Autor jest członkiem zarządu easyCALL.pl

TELEKOMUNIKACJA I IT

LP	SPÓŁKA	Wielkość przychodów 2013 r. (w tys. zł)
1	ORANGE (D. TP SA)	14 147 000
2	POLKOMTEL	7 133 000
3	PTC (DT MOBILE)	7 022 000
4	ASBIS	6 078 728
5	ASSECO POLAND	5 898 100
6	MADKOM	5 041 814
7	ACTION	4 749 183
8	ABC DATA	4 478 915
9	AB	3 769 223
10	CYFROWY POLSAT	2 778 000
11	NETIA	1 876 016
12	PC GUARD	1 481 190
13	KOMPUTRONIC	1 244 969
14	INCOM	1 156 242
15	MULTIMEDIA POLSKA	699 244
16	NTT SYSTEM	697 591
17	COMARCH	629 680
18	BLUE MEDIA	562 760
19	QUMAK	540 082
20	SYGNITY	480 899
21	PRAXIS	479 934
22	COMP	380 176
23	WASKO	374 365
24	WINCOR NIXDORF	327 443
25	ARCUS	299 238
26	CYFROWE CENTRUM	292 927
27	ERICPOL	284 183
28	TOYA	242 584
29	APN PROMISE	230 481
30	MIDAS	229 992
31	ATENDE	223 005
32	SMT	217 113
33	MODECOM	172 651
34	ATM	170 332
35	S4E	147 271
36	ASSECO BUSINESS SOLUTIONS	145 987
37	CUBE.ITG	141 669
38	EUROTEL	137 219
39	INFOVER	122 074
40	PKP INFORMATYKA	117 493
41	TALEX	117 110
42	INFOMEX	117 007
43	SAS INSTITUTE	114 844
44	INFOVIDE-MATRIX	113 311
45	KONCEPT	112 515
46	ELZAB	111 087
47	CENTRUM INFORMATYKI ZETO	110 792
48	GTECH POLAND	107 178
49	NASK INSTYTUT BADAWCZY	102 200
50	AMG.NET	98 495

Opracowanie własne

Straty firm w wyniku wycieków danych w 2013 r.

W mediach co jakiś czas słychać o wyciekach danych osobowych – czy to w kontekście kart kredytowych, kont na Facebooku czy poufnych danych instytucji publicznych. Zdarza się to na tyle często, że w większości przypadków nie robi to już na nas wrażenia. W takim razie czy jesteśmy narażeni na niebezpieczeństwo? Jak wyglądała sytuacja w roku 2013?

Marcin Sobaniec

W ubiegłym roku mieliśmy do czynienia z 1 143 przypadkami wycieku danych, gdzie w niepowołane ręce wpadło ponad 561 mln poufnych danych finansowych i personalnych. Jest to o 22 proc. więcej niż miało to miejsce w 2012 r., jak podaje amerykańska firma badawcza InfoWatch Analytical Center w swoim raporcie Global Data Leakage Report 2013. Taka tendencja wzrostowa wynika bezpośrednio z niskiej świadomości zagrożeń, jak i braku wyraźnych procedur oraz ich stanowczego przestrzegania w firmach i instytucjach publicznych. Specjaliści, firmy i eksperci, którzy zajmują się zawodowo bezpieczeństwem, już dzisiaj biją na alarm w Polsce.

USA na celowniku

Mimo istnienia norm, jak np. DIN 66 399, które jasno określają standardy niszczenia oraz klasyfikują odpowiednie dane i stopień, w jakim powinny być zutylizowane, wciąż mamy niską świadomość zastosowania tej wiedzy w praktycznym życiu. Warto przy tym zaznaczyć, że firma InfoWatch podała, że niechlubne pierwsze miejsce w rankingu krajów pod względem liczby wycieków zajmuje USA. Ponad 670 odnotowanych przypadków miało miejsce w Stanach Zjednoczonych, co stanowi blisko 60 proc. wszystkich naruszeń. Co ciekawe, na drugim miejscu znalazła się Rosja. Kolejne kraje to Wielka Brytania i nasi zachodni sąsiedzi Niemcy. Pokazuje to, że problem nie dotyka tylko odległych krajów, czy też tych najbardziej rozwiniętych technologicznie. Także i Polska znajduje się na liście atrakcyjnych pozycji do ataków hakerów.

fot: fotolia

7,8 mld dolarów strat

W strukturze wszystkich wycieków danych instytucje publiczne zajmują stałą pozycję i stanowią blisko 1/3 (ponad 31 proc.) odnotowanych przypadków. Co ciekawe spośród wszystkich rekordów, które ujrzały światło dzienne, 85 proc. stanowiły bardzo wrażliwe dane osobowe. Amerykańska agencja badawcza podaje ponadto szacowaną wartość odszkodowań i kosztów prawnych, które przedsiębiorstwa musiały ponieść w związku z udostępnionymi informacjami. Firmy i instytucje zapłaciły za brak właściwych zabezpieczeń niebagatelną sumę prawie 7,8 miliarda dolarów. Warto zaznaczyć, że w Polsce firmy także narażone są na podobne konsekwencje w przypadku niezastosowania odpowiednich norm w przechowywaniu, zabezpieczaniu i bezpiecznym niszczeniu informacji. W większości sytuacji mamy bowiem do czynienia z bardzo amatorskim podejściem do zagadnienia odpowiedniego utylizowania dokumentów i nowoczesnych nośników danych. Według statystyk policji, odnoszących się do przestępstw przeciwko ochronie informacji, skala zjawiska w Polsce utrzymuje się na stosunkowo wysokim poziomie. W 2013 r. wszczęto 2 203 postępowania dotyczące szeroko rozumianego naruszenia tajemnicy korespondencji. W zestawieniu z danymi z roku 2012 widoczny jest wzrost liczby postępowań o ponad 30 proc. Odnotowano 1 487 przestępstw dotyczących uzyskania nielegalnego dostępu do korespondencji, poprzez podłączenie do sieci telekomunikacyjnej lub przełamanie albo omijanie zabezpieczeń elektronicznych, magnetycznych, informatycznych. Informatyzacja biur i działalności biznesowej usprawniła proces komunikacji biznesowej. Statystyki pokazują, że nie należy zapominać o zagrożeniach. Co roku dochodzi do ponad 120 przypadków ujawnienia tajemnicy służbowej i zawodowej. W 2013 r. mieliśmy do czynienia z 44 przestępstwami związanymi z wyciekiem lub wykorzystaniem informacji związanych z pełnioną funkcją, wykonywaną pracą, działalnością publiczną, społeczną, gospodarczą lub naukową. Według danych policji, wykrywalność przestępstw tej kategorii przekracza 63 proc.

Najbardziej zagrożone – dane na papierze

Najczęstsze utraty cennych danych następowały za pośrednictwem ingerencji w wybrane nośniki. I tak najwyższą pozycję w analizowanej grupie wciąż zajmują dokumenty papierowe (21,9 proc.). Zaraz po nich jest utrata lub kradzież sprzętu komputerowego (17,9 proc.), tuż za nią uplasowała się sieć IT i coraz popularniejsza tzw. informatyczna chmura (13,8 proc.). Kolejnym zagrożeniem w strukturze są przekazywane informacje drogą e-mailową. Jeden na dziesięć (10,9 proc.) wycieków miał swoje podłoże w poczcie elektronicznej. Warto zwrócić uwagę, na każdy z wymienionych elementów, gdyż bezpieczeństwo w nowoczesnym świecie zależeć będzie nie tylko od zabezpieczenia danych, lecz przede wszystkim właściwego sposobu ich utylizacji.

Autor jest ekspertem HSM Polska

BUDOWNICTWO

Lp.	Spółka	Wielkość przychodów 2013 r. (w tys. zł)
1	BUDIMEX	6 078 000
2	GRUPA SKANSKA	4 281 000
3	POLIMEX-MOSTOSTAL	4 110 000
4	GRUPA SAINT-GOBAIN	3 891 000
5	STRABAG	3 714 000
6	MOSTOSTAL WARSZAWA	3 189 000
7	PSB	1 776 426
8	ERBUD	1 751 006
9	TRAKCJA POLSKA	1 674 984
10	PBG	1 315 579
11	MIRBUD	936 065
12	UNIBEP	920 548
13	ELEKTROBUDOWA	853 547
14	DOM DEVELOPMENT	676 377
15	MOSTOSTAL ZABRZE	578 657
16	GTC	550 351
17	ECHO INVESTMENTS	528 723
18	MARVIPOL	494 332
19	ROBYG	485 915
20	INSTAL KRAKÓW	415 503
21	JW CONSTRUCTION	327 533
22	GRUPA VISTAL	283 390
23	ATAL	244 045
24	POLNORD	241 776
25	LIBET	219 958
26	ULMA Construccion	209 471
27	LC CORP	209 221
28	RONSON DEVELOPMENT	207 025
29	YAWAL	206 569
30	INPRO	178 348
31	POLSKI HOLDING NIERUCHOMOŚCI	171 300
32	P.A. NOVA	167 745
33	GANT DEVELOPMENT	147 299
34	ORCO PROPERTY GROUP	145 896
35	INTERBUD LUBLIN	144 210
36	PROJPRZEM	123 327
37	COMPLEX	119 434
38	PRZEDSIĘBIORSTWO BUDOWNICTWA DROGOWO-INŻYNIERYJNEGO	107 651
39	ABM SOLID	106 060
40	PLATINUM PROSPERITIES GROUP	88 530
41	BBI DEVELOPMENT	83 570
42	NAVIMOR-INVEST	76 359
43	MOSTOSTAL PŁOCK	76 197
44	ATLAS ESTATES	68 261
45	TAMEX OBIEKTY SPORTOWE	66 000
46	BUDVAR CENTRUM	63 070
47	TESGAS	60 711
48	PBO ANIOŁ	60 277
49	VANTAGE DEVELOPMENT	56 706
50	ENERGOAPARTURA	55 603

ROZRYWKA

Lp.	Spółka	Wielkość przychodów 2013 r. (w tys. zł)
1	TOTALIZATOR SPORTOWY	3 431 000
2	GRUPA TVN	1 554 565
3	AGORA	1 073 935
4	GRAAL	749 565
5	NETMEDIA	132 074
6	ATM GRUPA	121 266
7	CI GAMES	100 971
8	CODEMEDIA	72 592
9	POINT GROUP	71 516
10	KINO POLSKA TV	68 605
11	K2 INTERNET	59 606
12	PLATIGE IMAGE	45 668
13	CAM MEDIA	41 359
14	4FUN MEDIA	31 573
15	MUZA	28 060
16	INTERNET MEDIA SERVICES	26 544
17	E-MUZYKA	15 905
18	RUCH CHORZÓW	12 727
19	GRUPA NOKAUT	11 924
20	11 BIT STUDIOS	5 708

PRZEMYSŁ TWORZYW SZTUCZNYCH

Lp.	Spółka	Wielkość przychodów 2013 r. (w tys. zł)
1	HANPLAST	260 510
2	RADPOL	178 414
3	LENTEX	167 364
4	PRZETWÓRSTWO TWORZYW SZTUCZNYCH PLAST BOX	146 794
5	OKT POLSKA	137 849
6	ZAKŁADY PRZETWÓRSTWA TWORZYW SZTUCZNYCH HALINA BŁAŻEJEWICZ	50 804
7	SUWARY	21 637
8	POLITECH	18 868
9	ZWG	18 344
10	ZWG	18 344

Opracowanie własne

1000 NAJWIĘKSZYCH FIRM W POLSCE

541	ZAKŁADY AUTOMATYKI POLNA	PRZEMYSŁ ELEKTROMASZYNOWY	36 887
542	SIMPLE	TELEKOMUNIKACJA I IT	36 619
543	BONAIR	TELEKOMUNIKACJA I IT	35 868
544	MIRACULUM	FARMACEUTKA I KOSMETYKI	35 654
545	ELEKTROMONT	PRZEMYSŁ ELEKTROTECHNICZNY	34 815
546	KRUKOWIAK KUJAWSKA FABRYKA MASZYN ROLNICZYCH	PRZEMYSŁ MASZYNOWY	34 431
547	MINOX	HANDEL	34 056
548	SSI	TELEKOMUNIKACJA I IT	33 668
549	MO-BRUK	USŁUGI	33 657
550	PRZEDSIĘBIORSTWO INFORMATYKI ZETO	TELEKOMUNIKACJA I IT	33 565
551	CZERWONA TOREBKA	HANDEL	33 467
552	VARIANT	HANDEL	33 141
553	BIOMED-LUBLIN	USŁUGI	32 823
554	PRAGMA INKASO	FINANSE	32 779
555	JHM DEVELOPMENT	BUDOWNICTWO	32 742
556	PRÓCHNIK	PRZEMYSŁ ODZIEŻOWY I OBUWNICZY	32 590
557	BAUMAL GROUP	INNE	32 496
558	TRITON	BUDOWNICTWO	32 320
559	HYDRAPRES	PRZEMYSŁ MASZYNOWY	32 210
560	PRYMUS	PRZEMYSŁ CHEMICZNY	32 158
561	4FUN MEDIA	ROZRYWKA	31 573
562	STRUGA	USŁUGI	31 357
563	ELTEL NETWORKS TORUŃ	ENERGETYKA I CIEPŁOWNICTWO	31 151
564	EUROPEJSKIE CENTRUM ODSZKODOWAŃ	FINANSE	31 086
565	KOLEJOWE ZAKŁADY ŁĄCZNOŚCI	PRZEMYSŁ ELEKTROTECHNICZNY	30 961
566	POLFA	USŁUGI	30 906
567	ROTOPINO.PL	USŁUGI	30 753
568	WARIMPEX	BUDOWNICTWO	30 600
569	WERTH-HOLZ	PRZEMYSŁ DRZEWNY I PAPIERNICZY	30547
570	EGB INVESTMENTS	FINANSE	29 977
571	LSI SOFTWARE	TELEKOMUNIKACJA I IT	29 594
572	WODKAN	USŁUGI	29 540
573	TELESTRADA	TELEKOMUNIKACJA I IT	29 255
574	GRUPA PTWP	USŁUGI	29 152
575	PW BEMIX MIESZCZAK BENEDYKT	PRZEMYSŁ METALOWY	28 602
576	ARTERIA	USŁUGI	28 463
577	EGB FINANSE	FINANSE	28 363
578	RGB FINANSE	FINANSE	28 363
579	INFOSCOPE	TELEKOMUNIKACJA I IT	28 309
580	TU ZDROWIE	UBEZPIECZENIA	28 223
581	MUZA	ROZRYWKA	28 060
582	INVICO	HANDEL	28 056
583	FAST FINANCE	FINANSE	27 935
584	MALKOWSKI-MARTECH	INNE	27 821
585	VAUPE	PRZEMYSŁ DRZEWNY I PAPIERNICZY	27 690
586	PLASMA SYSTEM	PRZEMYSŁ MASZYNOWY	27 165
587	CD PROJECT	TELEKOMUNIKACJA I IT	27 071
588	UNIMA 2000	TELEKOMUNIKACJA I IT	27 070
589	PGS SOFTWARE	TELEKOMUNIKACJA I IT	26 967
590	INTERNET MEDIA SERVICES	ROZRYWKA	26 544
591	MILKPOL	PRZEMYSŁ SPOŻYWCZY	26 205
592	WAN	BUDOWNICTWO	26 000
593	ZAKŁAD PRODUKCJI CUKIERNICZEJ – BARBARA LUIJCKX	PRZEMYSŁ SPOŻYWCZY	25 896
594	INFO-PROJEKT IT	TELEKOMUNIKACJA I IT	25 891
595	EO NETWORKS	TELEKOMUNIKACJA I IT	25 619
596	TAURUS-TECHNIC	PRZEMYSŁ ELEKTROTECHNICZNY	25 549
597	IZOLACJA	BUDOWNICTWO	25 366
598	CENTRALA NASIENNA	PRZEMYSŁ SPOŻYWCZY	25 307
599	ORZEŁ	HANDEL	25 135
600	VAKOMTEK	TELEKOMUNIKACJA I IT	24 713
601	ARTEKS	HANDEL	24 502
602	EKOBOX	ENERGETYKA I CIEPŁOWNICTWO	24 432
603	EUROPEJSKI FUNDUSZ HIPOTECZNY	FINANSE	24 365
604	SURFLAND SYSTEMY KOMPUTEROWE	TELEKOMUNIKACJA I IT	24 182
605	ZAKŁAD USŁUG INFORMATYCZNYCH OTAGO	TELEKOMUNIKACJA I IT	24 163
606	MOJ	PRZEMYSŁ ELEKTROMASZYNOWY	23 944
607	GLOBEMA	TELEKOMUNIKACJA I IT	23 800
608	ASM GROUP	USŁUGI	23 777
609	LES HIGIENA	HANDEL	23 676
610	INSERT	TELEKOMUNIKACJA I IT	23 290
611	ED INVEST	BUDOWNICTWO	22 691
612	AUTOMATYKA POMIARY STEROWANIE	PRZEMYSŁ ELEKTROTECHNICZNY	22 624
613	BIOGENED	USŁUGI	22 421
614	ICP GROUP	USŁUGI	22 275
615	MOSTOSTAL EXPORT	BUDOWNICTWO	22 254
616	AIRON INVESTMENT	PRZEMYSŁ METALOWY	22 025
617	PIXEL	TELEKOMUNIKACJA I IT	21 948
618	SUWARY	PRZEMYSŁ TWORZYW SZTUCZNYCH	21 637

Przemysł spożywczy siłą gospodarki

Szacuje się, że sektor spożywczy (w tym rolnictwo) wytwarza 1/5 polskiego PKB. Branża spożywcza wyróżnia się na tle innych gałęzi gospodarki wysokim tempem rozwoju nawet w czasach kryzysu. W 2014 r. zauważalna jest poprawa sytuacji gospodarczej w Polsce, w tym wzrost zaufania konsumenckiego i ożywienie, które przyczynia się do wzrostu sprzedaży w tym sektorze.

Iwona Konstanty

Przed producentami żywności i produktów rolnych, a także sieciami spożywczymi w najbliższych latach pojawią się wyzwania, ale przede wszystkim szanse na dalszy rozwój. Przewiduje się, że produkcja żywności na świecie wzrośnie do 2050 r. o ponad 70 proc. Przyczyną jest stale rosnąca populacja i postępująca urbanizacja. Aby chronić kurczące się zasoby surowców i środowisko, firmy sektora spożywczego będą musiały skupić się na ograniczaniu zużycia zasobów, m.in. wody i energii oraz na zwiększeniu wydajności produkcji rolnej. W szerszej perspektywie generuje to potrzebę współpracy producentów spożywczych na całym odcinku łańcucha produkcji, dzielenia się know-how oraz wzajemnej edukacji partnerów biznesowych w całym sektorze spożywczym. Szczególnie dotyczy to dostawców surowców w krajach rozwijających się, gdyż to właśnie w łańcuchu dostaw pomiędzy gospodarstwem rolnym a stołem konsumenta dochodzi do marnotrawienia żywności. Natomiast w krajach rozwiniętych to konsumenci są grupą, która marnuje najwięcej żywności. Szacuje się, że na całym świecie zjawisko to dotyczy aż 1/3 wytwarzanej żywności. Każdego roku ok. 90 mln ton żywności jest marnowanej w krajach Unii Europejskiej, co daje w przeliczeniu na jedną osobę. ok. 180 kilogramów.

Eksport na wysokim poziomie

Branża spożywcza jako jedyna w całym polskim przemyśle ma dodatnie saldo w handlu międzynarodowym i osiąga coroczne wzrosty wartości eksportu. Tylko w 2013 r. polskim producentom udało się wyeksportować żywność o wartości 20 mld euro (wzrost o 12 proc. w stosunku do 2012 r.). Polscy producenci budują stale swoją markę jako partnerzy biznesowi na europejskim rynku. Niewątpliwie ważnym czynnikiem wpływającym na polską branżę spożywczą jest 10 lat członkostwa Polski w Unii Europejskiej. Dzięki unijnym funduszom polskie firmy stały się konkurencyjne na rynkach międzynarodowych. Kolejnym krokiem rozwoju naszego rynku będzie rozszerzenie i dywersyfikacja kanałów eksportu (obecnie żywność eksportujemy głównie na rynki UE. Prawie 80 proc. polskiego eksportu skoncentrowane jest w 20 krajach, z czego 16 to kraje unijne). Dzięki otwarciu na nowe rynki polscy przedsiębiorcy będą mogli intensywnie uczestniczyć we wzroście konsumpcji nie tylko w Polsce, lecz także za granicą.

Sytuacja na polskim rynku

W Polsce niezbędne jest stworzenie długofalowej strategii promocji kraju jako wiarygodnego producenta żywności. Elementem narodowej strategii produkcji żywności powinno stać się wsparcie dla współpracy między polską nauką a sektorem żywnościowym – trudno bowiem w warunkach bardzo silnej konkurencji zarówno na rynku europejskim, jak i krajów trzecich utrzymać konkurencyjność bez odpowiedniego poziomu innowacyjności.

Należy także zauważyć, że Polska to największa gospodarka w regionie z wykwalifikowaną siłą roboczą, znaczący rynek konsumencki i duży rynek dostaw dla przemysłu spożywczego. Dobrze rozwinięta branża to także istotny sektor polskiego rynku pracy.

Polska znajduje się teraz w najlepszym momencie do nawiązania współpracy międzynarodowej. Chodzi tu o przyjazny przedsiębiorcom system prawny oraz stabilną sytuację ekonomiczną i społeczną. Dialog i mądre wsparcie dla przemysłu spożywczego pozwolą zachować dotychczasowe, wysokie tempo rozwoju.

Autorka jest młodszym kierownikiem ds. komunikacji korporacyjnej w firmie Nestlé Polska SA

PRZEMYSŁ ELEKTROTECHNICZNY

Lp.	Spółka	Wielkość przychodów 2013 r. (w tys. zł)
1	LG ELECTRONICS POLSKA	9 233 000
2	SAMSUNG POLSKA	6 214 000
3	TELE-FONIKA KABLE	3 649 000
4	SHARP POLSKA	3 240 000
5	TOSHIBA TELEVISION	3 110 000
6	AMICA WRONKI	1 653 728
7	ELEKTROTIM	221 419
8	ES-SYSTEM	166 419
9	LUG	102 500
10	LENA LIGHTING	100 716
11	SONEL	53 047
12	POLON-ALFA	51 840
13	ELEKTROMONT	34 815
14	KOLEJOWE ZAKŁADY ŁĄCZNOŚCI	30 961
15	TAURUS-TECHNIC	25 549
16	AUTOMATYKA POMIARY STEROWANIE	22 624
17	ELKOP	5 123
18	LUXIMA	2 092
19	PYLON	1 892
20	BINARY HELIX	349

PRZEMYSŁ SPOŻYWCZY

Lp.	Spółka	Wielkość przychodów 2013 r. (w tys. Zł)
1	IMPERIAL TOBACCO	5 824 000
2	KOMPANIA PIWOWARSKA	4 403 000
3	GRUPA ANIMEX	3 675 000
4	GRUPA ŻYWIEC	3 566 000
5	SM MLEKPOL	3 210 000
6	GRUPA MLEKOVITA	3 028 000
7	GRUPA MASPEX	2 913 000
8	NESTLE POLSKA	2 797 000
9	ZT KRUSZWICA	2 668 673
10	SOKOŁÓW	2 565 000
11	PKM DUDA	1 903 592
12	INDYKPOL	1 002 187
13	COLIAN	633 560
14	WAWEL	595 645
15	MIESZKO	486 390
16	PAMAPOL	457 939
17	TARCZYŃSKI	448 282
18	GRUPA AMBRA	416 742
19	GZELLA POLAND	405 653
20	ASTARTA	369 458

Opracowanie własne

Perspektywiczny rynek sprzedaży

Rynek sprzedaży detalicznej w Polsce zmienia się bardzo intensywnie, istotnym narzędziem obrazującym te zmiany jest ranking największych firm w Polsce. Wśród 1 000 najprężniej rozwijających się przedsiębiorstw są właściwie wszystkie ważniejsze sieci handlowe.

Jacek Spychała

Postępująca konsolidacja rynku sprawia, że aby zapewnić sobie korzystne warunki handlowe, konieczne jest generowanie rocznego obrotu na poziomie miliarda euro, w przeciwnym razie firmie grozi przejęcie lub słabe wyniki finansowe. Sieci handlowe próbują zająć jak najmocniejszą pozycję, zanim rynek osiągnie swoją dojrzałość. Niestety, ma to negatywny wpływ na prywatnych przedsiębiorców, prowadzących sklepy niezależne. Nie są oni w stanie konkurować z sieciami handlowymi, prowadzącymi między sobą wojnę cenową. Stąd wysoka popularność systemów franczyzowych i programu Sklep za czynsz, który umożliwia długoterminowe oddanie w najem dotychczas prowadzonej placówki handlowej. Duży wpływ na rynek sklepów detalicznych w Polsce miał kryzys, który mimo łagodniejszego, w porównaniu z innymi krajami, przejścia przez Polskę, znacząco zmienił zwyczaje zakupowe.

Po kryzysie

Od upadku amerykańskiego banku Lehman Brothers minęło już prawie sześć lat, ale zmiany jeszcze dzisiaj determinują obecny rynek. W Polsce jest to przede wszystkim wzrost znaczenia ceny i promocji jako czynników determinujących decyzję zakupową. Stąd wysoka dynamika dyskontów, które zawłaszczyły sobie atrybut niskiej ceny. Na rywalizacji pomiędzy sieciami handlowymi zyskują konsumenci, ale długoterminowo tak ostrej walki nie wytrzymają najsłabsze podmioty. Myślę tutaj o sklepach niezrzeszonych, ale warto też przytoczyć upadek będących długo na rynku sieci, jak np. delikatesów Bomi, czy wyjście z polskiego rynku sieci hipermarketów Real. Są jednak podmioty, dla których trudności gospodarcze były impulsem do rozwoju. To właśnie dzięki kryzysowi dyskonty i sklepy convenience tak mocno się rozwinęły, a konsolidacja przyspieszyła. Efektem tego jest sukcesywny, rokroczny wzrost udziału w rynku przez dziesięciu największych detalistów w Polsce.

Klient oczekuje bliskości

Polski rynek jest trudny, ale perspektywiczny. Przeciętne wynagrodzenie przez ostatnio 20 lat wzrosło w przeliczeniu na dolara prawie czterokrotnie. To pokazuje jak dynamicznie wzrosła siła zakupowa polskiego konsumenta. Zmieniała się zasobność finansowa społeczeństwa, przez co przekształceniom ulegały także oczekiwania klientów. Jedno jednak nie ulegnie zmianie, klient będzie oczekiwał bliskości. Bliskości w sensie geograficznym, ale też emocjonalnym i asortymentowym. Jednym ze sposobów spełnienia oczekiwań klientów jest też rozwój segmentu e-commerce, który co roku rozwija się w około 20-proc. tempie, gdzie cały handel detaliczny rośnie mniej więcej w tempie inflacji, czyli o około 2 proc.

Potencjał rynku

E-commerce jest atrakcyjny i perspektywiczny, ale jego udział w sprzedaży produktów FMCG jest znikomy i nie przekracza 1 proc. Większość sieci postawiła na rozwój tradycyjnych placówek, traktując internet jako dodatkową platformę do kontaktu z klientami. Jesteśmy na etapie konsolidacji rynku, dlatego dla większości sieci standaryzacja jest ważnym czynnikiem dla skalowalności biznesu. Ten etap już się kończy, co powoli można dostrzec bezpośrednio na sklepowych półkach. Klient oczekuje, że w sklepie znajdzie ofertę dostosowaną do swoich potrzeb, zawierającą produkty regionalne, a także od lokalnych dostawców. Tylko sieci handlowe, które wsłuchają się w oczekiwania klientów i będą potrafiły je spełnić, odniosą sukces.

Autor jest dyrektorem ds. Public Relations w firmie Żabka Polska

HANDEL

Lp.	Spółka	Wielkość przychodów 2013 r. (w tys. zł)
1	JERONIMO MARTINS	28 908 000
2	EUROCASH	16 576 000
3	GRUPA METRO AG	14 960 000
4	TESCO (POLSKA)	11 210 000
5	LIDL POLSKA SKLEPY	8 500 000
6	PSH LEWIATAN	7 630 000
7	CARREFOUR POLSKA	7 571 000
8	AUCHAN POLSKA	6 590 000
9	CASTORAMA POLSKA	5 157 000
10	GRUPA MUSZKIETERÓW	4 890 000
11	PPHU SPECJAŁ	4 761 000
12	KOLPORTER	4 144 000
13	ŻABKA POLSKA	4 117 058
14	POLOMARKET	3 750 000
15	NFI EMPIK	3 244 000
16	E.LECLERC POLSKA	2 771 000
17	EMPERIA HOLDING	1 967 447
18	ALMA MARKET	1 621 983
19	COGNOR	1 284 662
20	KRAKCHEMIA	583 091
21	DELKO	521 303
23	TIM	382 564
24	BRIJU	279 122
25	TELL	263 865
26	OPONEO.PL	258 323
27	INTERSPORT POLSKA	219 891
28	MOTO BUDREX	187 479
29	NORTH COAST	173 557
30	AC	171 028
31	TELFORCEONE	155 688
32	INWESTYCJE ALTERNATYWNE PROFIT	150 089
33	DROZAPOL	124 023
34	BERLING	100 792
35	HELIO	99 786
36	WANDALEX	82 138
37	INTERNITY	69 424
38	AMPLI	69 275
39	HORTICO	59 389
41	SZAR	49 520
42	PW INTER-VAX	44 428
43	ORGANIC	41 001
44	BALTONA	40 149
47	DE MOLEN	39 729
48	EFEKT	38 780
49	MINOX	34 056
50	CZERWONA TOREBKA	33 467

Opracowanie własne

1000 NAJWIĘKSZYCH FIRM W POLSCE

619	PRZEDSIĘBIORSTWO KOMUNALNE W TUCHOLI	USŁUGI	21 217
620	MEDIACAP	USŁUGI	21 003
621	SYNTEA	USŁUGI	20 924
622	BDO	USŁUGI	20 900
623	HOUSE OF SKILLS	USŁUGI	20 771
624	QUANTUM SOFTWARE	TELEKOMUNIKACJA I IT	20 389
625	MARKET BHP	HANDEL	20 223
626	WADEX	PRZEMYSŁ METALOWY	20 117
627	SESCOM	USŁUGI	19 539
628	SWISSMED PRYWATNY SERWIS MED	USŁUGI	19 471
629	KLON	PRZEMYSŁ DRZEWNY I PAPIERNICZY	19 339
630	E-POINT	TELEKOMUNIKACJA I IT	19 272
631	TERMO-REX	PRZEMYSŁ METALOWY	19 141
632	ADFORM GROUP	TELEKOMUNIKACJA I IT	19 135
633	ALKAL	BUDOWNICTWO	19 047
634	D.A.S. TU OCHRONY PRAWNEJ	UBEZPIECZENIA	18 894
635	POLITECH	PRZEMYSŁ TWORZYW SZTUCZNYCH	18 868
636	IDM	FINANSE	18 760
637	PANI TERESA MEDICA	FARMACEUTKA I KOSMETYKI	18 558
638	ZWG	PRZEMYSŁ TWORZYW SZTUCZNYCH	18 344
639	JWW INVEST	BUDOWNICTWO	18 178
640	E-KIOSK	HANDEL	18 036
641	STREAMSOFT	TELEKOMUNIKACJA I IT	18 033
642	AZTEC	PRZEMYSŁ METALOWY	17 910
643	BIOMAXIMA	USŁUGI	17 897
644	COPERNICUS CAPITAL TFI	FINANSE	17 712
645	TILIA	HANDEL	17 477
646	PRZEDSIĘBIORSTWO PRZEMYSŁU ZIEMNIACZANEGO	PRZEMYSŁ SPOŻYWCZY	17 265
647	PRAGMA FAKTORING	FINANSE	16 976
648	XPLUS	TELEKOMUNIKACJA I IT	16 884
649	BUDOPOL	BUDOWNICTWO	16 759
650	HOLLYWOOOD	USŁUGI	16 453
651	7BULLS.COM	TELEKOMUNIKACJA I IT	16 264
652	SYMBIO POLSKA	HANDEL	15 954
653	E-MUZYKA	ROZRYWKA	15 905
654	GRUPA ODITK	USŁUGI	15 700
655	MEDICALGORITHMICS	TELEKOMUNIKACJA I IT	15 697
656	DYWILAN	HANDEL	15 660
657	PRO-LOG	USŁUGI	15 347
658	IMAGIS	TELEKOMUNIKACJA I IT	15 332
659	MERA	PRZEMYSŁ DRZEWNY I PAPIERNICZY	15 288
660	CTPARTNERS	TELEKOMUNIKACJA I IT	15 281
661	PHARMENA	USŁUGI	15 081
662	AUTO-SPA	USŁUGI	15 079
663	B2BPARTNER	HANDEL	15 039
664	DORADCY24	FINANSE	14 996
665	ZAKŁAD PRODUKCYJNO-REMONTOWY REM-SUW	PRZEMYSŁ METALOWY	14 809
666	SLICAN	TELEKOMUNIKACJA I IT	14 732
667	WIND MOBILE	TELEKOMUNIKACJA I IT	14 504
668	CSY	PRZEMYSŁ MASZYNOWY	14 471
669	E-KANCELARIA GRUPA PRAWNO-FINANSOWA	USŁUGI	14 411
670	RÖDL & PARTNER (ROEDL AUDIT SP. Z O.O.)	USŁUGI	14 400
671	SPC GROUP	HANDEL	14 392
672	SPÓŁDZIELNIA ROLNICZO-HANDLOWA ROLNIK	HANDEL	14 311
673	MCS	USŁUGI	14 266
674	MDDP AKADEMIA BIZNESU	USŁUGI	14 100
675	POLTRONIC	HANDEL	14 044
676	INSTYTUT ROZWOJU BIZNESU	USŁUGI	14 025
677	SI-CONSULTING	TELEKOMUNIKACJA I IT	14 014
678	DEKTRA	HANDEL	13 984
679	INSTALBUD	BUDOWNICTWO	13 614
680	HM INWEST	BUDOWNICTWO	13 546
681	MAKOLAB	TELEKOMUNIKACJA I IT	13 509
682	INDYGOTECH MINERALS	FINANSE	13 474
683	PEMUG	PRZEMYSŁ METALOWY	13 393
684	PROTEKTOR	PRZEMYSŁ ODZIEŻOWY I OBUWNICZY	13 203
685	MACIF ŻYCIE TUW	UBEZPIECZENIA	13 154
686	AD DRĄGOWSKI	USŁUGI	13 076
687	KUPIEC	TRANSPORT I LOGISTYKA	13001
688	DOM LEKARSKI	USŁUGI	12 998
689	TUW REJENT - LIFE	UBEZPIECZENIA	12 988
690	CALATRAVA	TELEKOMUNIKACJA I IT	12 983
691	COMPERIA.PL	USŁUGI	12 855
692	RUCH CHORZÓW	ROZRYWKA	12 727
693	MARKA	FINANSE	12 721
694	HEFAL SERWIS	BUDOWNICTWO	12 693
695	EASYCALL.PL	TELEKOMUNIKACJA I IT	12 676
696	PRESTO	USŁUGI	12 654

1000 NAJWIĘKSZYCH FIRM W POLSCE

697	ZPUH TEMIS	HANDEL	12 532
698	SYNKRET	BUDOWNICTWO	12 528
699	CENTRUM FINANSOWE BANKU BPS	FINANSE	12 482
700	KOFOLA	PRZEMYSŁ SPOŻYWCZY	12 453
701	SAGRA TECHNOLOGY	TELEKOMUNIKACJA I IT	12 338
702	POLKAP	HANDEL	12 186
703	AITON CALDWELL	TELEKOMUNIKACJA I IT	12 139
704	GK INTAKTUS	BUDOWNICTWO	12 120
705	I3D	TELEKOMUNIKACJA I IT	12 061
706	ALDA	PRZEMYSŁ METALOWY	11 995
707	GRUPA NOKAUT	ROZRYWKA	11 924
708	FUNGOPOL	PRZEMYSŁ SPOŻYWCZY	11 716
709	KOPAHAUS	BUDOWNICTWO	11 547
710	COPERNICUS SECURITIES	FINANSE	11 536
711	AGROMEP	HANDEL	11 476
712	E- DIRECT	TELEKOMUNIKACJA I IT	11 434
713	ROBINSON EUROPE	HANDEL	11 417
714	EMMERSON REALTY	USŁUGI	11 394
715	STANDREW	PRZEMYSŁ DRZEWNY I PAPIERNICZY	11 341
716	TOMORROW	USŁUGI	11 240
717	SANATORIUM UZDROWISKOWE "PRZY TĘŻNI"	USŁUGI	11 150
718	PROXYAD	USŁUGI	11 132
719	PBS FINANSE	FINANSE	10 847
720	NANOTEL	TELEKOMUNIKACJA I IT	10 603
721	KBJ	TELEKOMUNIKACJA I IT	10 409
722	EPICOR SOFTWARE POLAND	TELEKOMUNIKACJA I IT	10 354
723	STAR FITNESS	HANDEL	10 155
724	HAWE	TELEKOMUNIKACJA I IT	10 106
725	ORPHEE	USŁUGI	10 090
726	ALUMAST	BUDOWNICTWO	9 929
727	AQUA POZNAŃ	INNE	9 920
728	WĘGLOPEX HOLDING	HANDEL	9 915
729	VIATRON	USŁUGI	9 847
730	W INVESTMENTS	FINANSE	9 662
731	NETWISE	TELEKOMUNIKACJA I IT	9 618
732	HURTIMEX	USŁUGI	9 536
733	PRZEDSIĘBIORSTWO KOMUNALNE W KRUSZEWICY	USŁUGI	9 488
734	CERTES	USŁUGI	9 400
735	VERBICOM	TELEKOMUNIKACJA I IT	9 153
736	ZAKŁADY URZĄDZEŃ KOTŁOWYCH STĄPORKÓW	PRZEMYSŁ METALOWY	8 935
737	BUSINESS CENTER 1	USŁUGI	8 900
738	REGNON	HANDEL	8 760
739	INFOSYSTEMS	TELEKOMUNIKACJA I IT	8 759
740	IAI	TELEKOMUNIKACJA I IT	8 647
741	STOWARZYSZENIE HUMANEO	USŁUGI	8 591
742	BIOFACTORY	PRZEMYSŁ DRZEWNY I PAPIERNICZY	8 572
743	HURTOWANIA ROLNIK	HANDEL	8 526
744	INWESTYCJE.PL	ROZRYWKA	8 460
745	BGE	ENERGETYKA I CIEPŁOWNICTWO	8 458
746	POLMAN	USŁUGI	8 429
747	INCANA	BUDOWNICTWO	8 382
748	POWER MEDIA	TELEKOMUNIKACJA I IT	8 355
749	CLEAN&CARBON ENERGY	HANDEL	8 342
750	LS TECH-HOMES	INNE	8 244
751	GALVO	PRZEMYSŁ METALOWY	8 187
752	QUART DEVELOPMENT	BUDOWNICTWO	8 073
753	VIVID GAMES	TELEKOMUNIKACJA I IT	8 041
754	EUROSYSTEM	TELEKOMUNIKACJA I IT	8 006
755	FUTURE CENTRE TRAINING CORPORATION KRAWCZYK I WSPÓLNICY	USŁUGI	8 000
756	MEDIAN POLSKA	HANDEL	7 943
757	ABPOL COMPANY	USŁUGI	7 779
758	INVENTUM TFI	FINANSE	7 773
759	ELWIND	HANDEL	7 625
760	MLP GROUP	INNE	7 605
761	LZMO	ENERGETYKA I CIEPŁOWNICTWO	7 593
762	HYPERION	TELEKOMUNIKACJA I IT	7 490
763	ADMASSIVE GROUP	USŁUGI	7 475
764	TABLEO	HANDEL	7 438
765	TERMOEXPERT	ENERGETYKA I CIEPŁOWNICTWO	7 415
766	TU INTER – ŻYCIE POLSKA	UBEZPIECZENIA	7 398
767	MINERAL MIDRANGE	TELEKOMUNIKACJA I IT	7 365
768	ZAKŁADY DZIEWIARSKIE MEWA	PRZEMYSŁ ODZIEŻOWY I OBUWNICZY	7 304
769	MEGA SONIC	TELEKOMUNIKACJA I IT	7 303
770	COMPRESS	USŁUGI	7 179
771	CALL CENTER TOOLS	USŁUGI	7 102
772	YURECO	TELEKOMUNIKACJA I IT	6 713
773	BANKOWY OŚRODEK DORADZTWA I EDUKACJI	USŁUGI	6 681

Dynamika produkcji

Analizy zespołu Instrument Szybkiego Reagowania (ISR), kierowanego przez prof. Jerzego Hausnera z RPP, wskazują, że na przełomie I i II kwartału 2015 r. dynamika produkcji przemysłowej może być ujemna, ważne jest jednak to, że nie dotyczy to każdej branży.

Michał Bonin

Obronić mogą się m.in. te działy, które zasilają w produkty indywidualnych konsumentów, co ma związek z odnotowywanym wzrostem konsumpcji i popytu krajowego oraz spodziewanym wzrostem płac i spadkiem bezrobocia. Profesor Jerzy Hausner komentuje zarysowujące się w prognozach ISR wygaszenie dynamiki produkcji sprzedanej: „Na razie jest to tylko pierwszy sygnał wskazujący na możliwość pogorszenia się dobrej koniunktury i przechodzenie do kolejnego cyklu koniunkturalnego. Gdyby jednak miało się to potwierdzać, to sygnalizowałoby, że z dużym prawdopodobieństwem mamy do czynienia ze skróceniem i osłabieniem fazy ożywienia w cyklu koniunkturalnym, głównie z powodu słabości popytu w gospodarkach państw wysoko rozwiniętych”.

Które działy przemysłowe będą się stabilnie rozwijać?

• Dla przemysłu meblarskiego trudny okazał się 2012 r., przełamanie nastąpiło w II kwartale 2013 r., kiedy zaczęła rosnąć produkcja. W 2014 r. dynamika produkcji będzie oscylować wokół 10 proc. r/r;

• Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych miała rosnąć w tempie kilku–kilkunastu procent, natomiast bieżące dane pokazały stagnację w porównaniu z ubiegłym rokiem. W efekcie, w nowej prognozie nadal przewidywane jest ożywienie – dynamika w II półroczu 2014 r. wciąż sięga 15–20 proc., ale jest ono, według aktualnych prognoz ISR, nieco odsunięte w czasie i będzie słabsze niż sądzono przed kwartałem;

• Działowi poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji w ostatnich latach udało się uniknąć spadku produkcji, równie dobrze zapowiada się rok 2014, w którym produkcja powinna rosnąć stabilnie ok. 10 proc. r/r, ale pod koniec 2014 r. także i tu dynamika się osłabi;

• Przemysł papierniczy: produkcja od połowy 2012 r. do połowy 2013 r. znalazła się w stagnacji. W 2014 r. można się spodziewać dynamiki produkcji na poziomie 15–20 proc. r/r;

• Zdaniem ekspertów ISR, sytuacja w dziale produkcja odzieży w 2014 r. będzie stabilna, ale dynamika wzrostu produkcji wyniesie tylko 5 proc. r/r. Poprawę odczuć może natomiast przemysł tekstylny, w którym tempo wzrostu

UBEZPIECZENIA

Lp.	Spółka	Wielkość przychodów 2013 r. (w tys. zł)
1	PZU ŻYCIE	8 843 023
2	PZU	8 274 218
3	GRUPA ALLIANZ	3 797 000
4	TUIR WARTA	3 417 638
5	STU ERGO HESTIA	3 001 400
6	OPEN LIFE TU ŻYCIE	2 633 672
7	TUNŻ WARTA	2 223 506
8	ING TUNŻ	2 036 174
9	AMPLICO LIFE	1 987 227
10	AVIVA TUNŻ	1 864 307
11	TUIR ALLIANZ POLSKA	1 797 194
12	TU NA ŻYCIE EUROPA	1 792 283
13	BENEFIA TUNŻ VIENNA INSURANCE GROUP	1 681 298
14	NORDEA POLSKA TU NA ŻYCIE	1 255 890
15	AXA ŻYCIE TU	1 192 270
16	UNIQA TU	1 117 820
17	INTERRISK TU SA VIENNA INSURANCE GROUP	1 081 424
18	COMPENSA TU SA VIENNA INSURANCE GROUP	1 043 193
19	AEGON TU NA ŻYCIE	985 389
20	GENERALI TU	970 939
21	GENERALI ŻYCIE TU	941 931
22	TU EUROPA	712 000
23	BMK BROKER UBEZPIECZENIOWY	695 609
24	MTU MOJE TOWARZYSTWO UBEZPIECZEŃ	691 174
25	COMPENSA TU NA ŻYCIE SA VIENNA INSURANCE GROUP	577 752
26	STUNŻ ERGO HESTIA	543 895
27	TU ALLIANZ ŻYCIE POLSKA	533 622
28	BZ WBK – AVIVA TUNŻ	510 722
29	GOTHAER TU	502 779
30	TUW TUW	486 778
31	SKANDIA ŻYCIE TU	396 783
32	UNIQA TU NA ŻYCIE	391 108
33	AVIVA TU OGÓLNYCH	376 335
34	LINK4 TU	372 698
35	CONCORDIA POLSKA TUW	346 783
36	PTR	326 313
37	TU EULER HERMES	275 342
38	TUW SKOK	269 662
39	TUNŻ CARDIF POLSKA	263 525
40	TUZ TUW	261 696
41	BENEFIA TU SA VIENNA INSURANCE GROUP	258 579
42	AXA TUIR	258 457
43	BRE UBEZPIECZENIA TUIR	198 448
44	PRAMERICA ŻYCIE TUIR	186 178
45	POLISA – ŻYCIE TU SA VIENNA INSURANCE GROUP	184 793
46	BZ WBK – AVIVA TU OGÓLNYCH	159 800
47	TU INTER POLSKA	117 408
48	TU SKOK ŻYCIE	110 231
49	T.U.W. POCZTOWE	82 165
50	TUW – CUPRUM	57 642

Opracowanie własne

przemysłowej w 2014 r.

fot: fotolia

produkcji powinno wynosić ok. 10 proc. r/r, jednak z możliwym spadkiem pod koniec 2014 r.;
• Dział produkcja artykułów spożywczych będzie notować wzrost na poziomie 5–8 proc. r/r, który były charakterystyczny dla lat 2010–2012;
• Cały przemysł przetwórczy, dla którego najtrudniejszy okazał się ostatni kwartał 2012 i pierwszy 2013 r., powinien rosnąć w 2014 r. o ok. 10 proc. r/r.

Według prognoz ISR, gorsze wyniki mogą natomiast odnotować m.in. przedsiębiorstwa zajmujące się wydobyciem węgla oraz produkcją koksu i produktów rafinacji ropy naftowej, wytwarzaniem i zaopatrywaniem w energię elektryczną, gaz i gorącą wodę, produkcją napojów.

Mało upadłości w przemyśle

Jednocześnie prognozy mikroekonomiczne Raportu ISR, dotyczące stopnia zagrożenia upadłością, wskazują na relatywnie dobrą sytuację sektora przemysłowego. Sytuacja przedsiębiorstw przemysłowych kształtuje się lepiej, niż działających w obszarze usług, transportu czy informacji i komunikacji. Stopień zagrożenia upadłością w przemyśle jest ponad dwa razy mniejszy niż w budownictwie. Mimo to aż cztery działy PKD sklasyfikowane jako działalność produkcyjna (wydobywanie węgla kamiennego i węgla brunatnego; produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych; produkcja urządzeń elektrycznych; zostały umieszczone w zestawieniu TOP TEN, czyli dziesięciu najbardziej zagrożonych upadłością działów PKD o dużym udziale pracujących

„Największe ryzyko zahamowania ożywienia gospodarczego polskiej gospodarki wiąże się obecnie z kryzysem ukraińsko-rosyjskim. Jednak następstwa kryzysu ukraińsko-rosyjskiego będą dla poszczególnych sektorów polskiej gospodarki bardzo zróżnicowane. Te, w których udział eksportu na Wschód był znaczący, mocno ucierpią. Natomiast niektóre sektory zapewne zyskają, jak np. sektor przemysłu obronnego i powiązane z nim inne działy gospodarki. Pozytywny efekt kryzysu mogą odczuć producenci wyrobów stalowych, którzy sygnalizują wzrost zainteresowania klientów ich ofertą" – podkreśla prof. Jerzy Hausner.

Autor jest głównym specjalistą PARP, koordynatorem projektu Instrument Szybkiego Reagowania

USŁUGI

Lp.	Spółka	Wielkość przychodów 2013 r. (w tys. zł)
1	ITAKA	1 350 760
2	RAINBOW TOURS	775 606
3	ORBIS	682 601
4	AMREST	609 116
5	REWIT POŁUDNIE	544 800
6	BENEFIT SYSTEM	383 390
7	INTEGER.PL	303 820
8	REMAK	262 967
9	SUN & FUN	230 000
10	CENTRUM MEDYCZNE ENEL–MED	199 760
11	OLYMPIC ENTERTAINMENT GROUP AS	145 819
12	SFINKS POLSKA	141 186
13	VOXEL	103 219
14	HERKULES	100 020
15	ATC CARGO	96 043
16	EMC INSTYTUT MEDYCZNY	76 316
17	BALTICON	72 882
18	ATREM	58 711
19	POLMED	53 788
20	UBOAT – LINE	51 088
21	SCANMED MULTIMEDIS	47 904
22	KRYNICKI RECYKLING	47 607
23	IMPEL	45 132
24	BLACK POINT	44 511
25	MEX POLSKA	42 551
26	INTERFERIE	38 801
27	GWARANT	38 005
28	MO-BRUK	33 657
29	BIOMED-LUBLIN	32 823
30	STRUGA	31 357
31	POLFA	30 906
32	ROTOPINO.PL	30 753
33	WODKAN	29 540
34	GRUPA PTWP	29 152
35	ARTERIA	28 463
36	ASM GROUP	23 777
37	BIOGENED	22 421
38	ICP GROUP	22 275
39	PRZEDSIĘBIORSTWO KOMUNALNE W TUCHOLI	21 217
40	MEDIACAP	21 003
41	SYNTEA	20 924
42	BDO	20 900
43	HOUSE OF SKILLS	20 771
44	SESCOM	19 539
45	SWISSMED PRYWATNY SERWIS MED	19 471
46	BIOMAXIMA	17 897
47	HOLLYWOOOD	16 453
48	GRUPA ODITK	15 700
49	PRO-LOG	15 347
50	PHARMENA	15 081

Opracowanie własne

1000 NAJWIĘKSZYCH FIRM W POLSCE

774	SMOKE SHOP	HANDEL	6 624
775	ADUMA	TELEKOMUNIKACJA I IT	6 578
776	CASPAR ASSET MANAGEMENT	FINANSE	6 542
777	ORION	BUDOWNICTWO	6 447
778	KORBANK	TELEKOMUNIKACJA I IT	6 333
779	XSYSTEM	HANDEL	6 293
780	DOMENOMANIA.PL	TELEKOMUNIKACJA I IT	6 285
781	SUNTECH	TELEKOMUNIKACJA I IT	6 261
782	ZPUH SPAWMET EWA SKAJSKA	HANDEL	6 230
783	REVITUM	USŁUGI	6 092
784	MM CONFERENCES	USŁUGI	6 028
785	GRUPA GUMUŁKA – AUDYT	USŁUGI	5 957
786	ATLANTIS	FINANSE	5 845
787	COLOMEDICA	USŁUGI	5 841
788	BIOSCIENCE	USŁUGI	5 829
789	VENITI	USŁUGI	5 791
790	11 BIT STUDIOS	ROZRYWKA	5 708
791	MACRO GAMES	ROZRYWKA	5 696
792	INTEGRA CONSULTING POLAND	USŁUGI	5 620
793	PIK	HANDEL	5 584
794	FPL	USŁUGI	5 500
795	INBOOK	HANDEL	5 453
796	PAIZ KONSULTING	USŁUGI	5 300
797	TELEMEDYCYNA	USŁUGI	5 267
798	ANALIZY ONLINE	USŁUGI	5 154
799	ELKOP	PRZEMYSŁ ELEKTROTECHNICZNY	5 123
800	PLANET SOFT	TELEKOMUNIKACJA I IT	5 112
801	THE FARM 51 GROUP	TELEKOMUNIKACJA I IT	5 074
802	TRICEPS.PL	HANDEL	5 057
803	MR HAMBURGER	USŁUGI	4 975
804	PROGRESS PROJECT	USŁUGI	4 918
805	DOMEX-BUD	BUDOWNICTWO	4 834
806	LIMA	HANDEL	4 804
807	4AUDYT	USŁUGI	4 800
808	HENDRIPOL	INNE	4 783
809	CALESCO	USŁUGI	4 782
810	POLSKI FUNDUSZ HIPOTECZNY	FINANSE	4 774
811	NICOLAS GAMES	HANDEL	4 750
812	SYNCHROTECH SERWIS	PRZEMYSŁ MASZYNOWY	4 652
813	NWAIDM	FINANSE	4 630
814	WIERZYCIEL	FINANSE	4 624
815	ALTAB	TELEKOMUNIKACJA I IT	4 579
816	GENOMED	USŁUGI	4 571
817	FABRYKA ELEMENTÓW HYDRAULIKI PONAR WADOWICE	INNE	4 500
818	FON	FINANSE	4 498
819	LOKATY BUDOWLANE	BUDOWNICTWO	4 490
820	ARAMUS	HANDEL	4 415
821	NOVAVIS	ENERGETYKA I CIEPŁOWNICTWO	4 236
822	AKCEPT FINANCE	TELEKOMUNIKACJA I IT	4 235
823	ABAK	FINANSE	4 150
824	TELIANI VALLEY POLSKA	HANDEL	4 147
825	BGS ENERGY PLUS	ENERGETYKA I CIEPŁOWNICTWO	4 064
826	DANKS	FINANSE	4 061
827	DASE FINANCIAL GROUP	FINANSE	4 041
828	ELTERM	PRZEMYSŁ ELEKTROMASZYNOWY	3 928
829	MAXIPIZZA	USŁUGI	3 849
830	ALTA	BUDOWNICTWO	3 803
831	TELESTO	USŁUGI	3 678
832	SKYLINE INVESTMENT	FINANSE	3 659
833	GB RESOURCES POLSKA	USŁUGI	3 642
834	MIT MOBILE TECHNOLOGY	TELEKOMUNIKACJA I IT	3 617
835	KDK INFO	USŁUGI	3 607
836	FRANCUSKI INSTYTUT GOSPODARKI POLSKA	USŁUGI	3 500
837	FACHOWCY.PL VENTURES	INNE	3439
838	PARTNER TUIR	UBEZPIECZENIA	3 343
839	PRODUKTY KLASZTORNE	HANDEL	3 338
840	PROGRES INVESTMENT	FINANSE	3 293
841	FLUID	ENERGETYKA I CIEPŁOWNICTWO	3 290
842	HLB M2 AUDYT	USŁUGI	3 250
843	ADVERTIGO	ROZRYWKA	3 237
844	BLIRT	USŁUGI	3 234
845	GRUPA TRINITY	USŁUGI	3 233
846	KRISTECH TECHNIKA OTWOROWA	USŁUGI	3 207
847	IMPERA CAPITAL	FINANSE	3 122
848	SOLVER	TELEKOMUNIKACJA I IT	3 115
849	MNI	TELEKOMUNIKACJA I IT	3 074
850	CASH FLOW	FINANSE	3 064
851	STOPKLATKA	ROZRYWKA	3 057

1000 NAJWIĘKSZYCH FIRM W POLSCE

852	GRUPA ACE	PRZEMYSŁ METALOWY	3 023
853	DIGITAL AVENUE	ROZRYWKA	3 018
854	ACREBIT	TELEKOMUNIKACJA I IT	2 938
855	EFIX DOM MAKLERSKI	FINANSE	2 931
856	ASTRO	ROZRYWKA	2 905
857	RESPECT	USŁUGI	2 900
858	FABRYKA KONSTRUKCJI DREWNIANYCH	PRZEMYSŁ DRZEWNY I PAPIERNICZY	2 841
859	ACT ADVANCED CORPORATE TRAINING	USŁUGI	2 825
860	TRAINING PARTNERS	USŁUGI	2 810
861	HIGH5 TRAINING GROUP	USŁUGI	2 800
862	TERRA	USŁUGI	2790
863	BLOOBER TEAM	TELEKOMUNIKACJA I IT	2 789
864	ASTORIA CAPITAL	FINANSE	2 757
865	MIĘDZYNARODOWA SZKOŁA BANKOWOŚCI I FINANSÓW	USŁUGI	2 747
866	POL-TAX	USŁUGI	2 700
867	BLUE OCEAN MEDIA	ROZRYWKA	2 688
868	TELE-POLSKA	TELEKOMUNIKACJA I IT	2 651
869	BROAD GATE	HANDEL	2 636
870	ACARTUS	FINANSE	2 623
871	CLOUD TECHNOLOGIES	TELEKOMUNIKACJA I IT	2 609
872	GRAPHIC	USŁUGI	2 504
873	B-ACT	USŁUGI	2 490
874	BIOERG	USŁUGI	2 471
875	REMEDIS	FINANSE	2 446
876	NOVIAN	FINANSE	2 443
877	EBC SOLICITORS	USŁUGI	2 422
878	OPEN-NET	TELEKOMUNIKACJA I IT	2 399
879	LOYD	USŁUGI	2 379
880	ALEJASAMOCHODOWA.PL	HANDEL	2 356
881	EDISON	TELEKOMUNIKACJA I IT	2 338
882	LOGINTRADE	TELEKOMUNIKACJA I IT	2 327
883	ADVADIS	HANDEL	2 320
884	LECH CONSULTING	USŁUGI	2 315
885	DREWEX	PRZEMYSŁ DRZEWNY I PAPIERNICZY	2 204
886	BLUE TAX	FINANSE	2 152
887	JUPITER	FINANSE	2 144
888	IPO	INNE	2 124
889	COACHING CENTER	USŁUGI	2 100
890	LUXIMA	PRZEMYSŁ ELEKTROTECHNICZNY	2 092
891	BRITISH CENTRE	USŁUGI	2 021
892	VELTO	TELEKOMUNIKACJA I IT	1 985
893	INTERCAPITAL PROPERTY	FINANSE	1 965
894	MAGNIFICO	USŁUGI	1 938
895	ROMEX	BUDOWNICTWO	1 920
896	BLUMERANG INVESTORS	FINANSE	1 896
897	PYLON	PRZEMYSŁ ELEKTROTECHNICZNY	1 892
898	ECOVIS SYSTEM REWIDENT	HANDEL	1 880
899	ECA	USŁUGI	1 837
900	CAPITAL PARTNER	FINANSE	1 824
901	CSWP AUDIT & ADVISORY	USŁUGI	1 820
902	PASJA GRUPA DOBRYCH TRENERÓW JAKUB LEWANDOWSKI	USŁUGI	1 800
903	STANUSCH TECHNOLOGIES	TELEKOMUNIKACJA I IT	1 770
904	DTP	FINANSE	1 762
905	MARSOFT	TELEKOMUNIKACJA I IT	1 762
906	LEASING-EXPERTS	FINANSE	1 761
907	2INTELLECT.COM	TELEKOMUNIKACJA I IT	1 742
908	EFICOM	FINANSE	1 728
909	SKOTAN	SUROWCE I PALIWA	1 727
910	SCHENK INSTITUTE	USŁUGI	1 720
911	RUBIKON PARTNERS	FINANSE	1 660
912	MPM PRODUCTIVITY MANAGEMENT	USŁUGI	1 658
913	MPAY	FINANSE	1 655
914	EASTSIDECAPITAL	USŁUGI	1 622
915	FUNDUSZ HIPOTECZNY DOM	FINANSE	1 611
916	CUSTOMERCENTRIC SELLING POLAND/PRAXIS	USŁUGI	1 600
917	ZESPÓŁ BIEGŁYCH REWIDENTÓW FABER	USŁUGI	1 600
918	WYTWÓRNIA MAKARONU BIOBALSCY	PRZEMYSŁ SPOŻYWCZY	1 600
919	AGENCJA BIEGŁYCH REWIDENTÓW "BADEX"	USŁUGI	1 500
920	MTD CENTRUM SZKOLEŃ I DORADZTWA	USŁUGI	1 500
921	TELGAM	TELEKOMUNIKACJA I IT	1 454
922	PILAB	TELEKOMUNIKACJA I IT	1 402
923	REWIT KSIĘGOWI I BIEGLI REWIDENCI	USŁUGI	1 401
924	CERTUS CAPITAL	FINANSE	1 337
925	BESKIDZKIE BIURO CONSULTINGOWE	USŁUGI	1 324
926	ESO AUDIT	USŁUGI	1 300
927	FINHOUSE	USŁUGI	1 256
928	GKS GIEKSA KATOWICE	ROZRYWKA	1 247
929	AGENCJA ROZWOJU INNOWACJI	USŁUGI	1 232
930	WBS AUDYT	USŁUGI	1 200
931	KANCELARIA DORADZTWA PODATKOWEGO MARIUSZ GOTOWICZ	USŁUGI	1 198
932	LAUREN PESO POLSKA	USŁUGI	1 197
933	BUFIKS BIURO USŁUG FINANSOWO-KSIĘGOWYCH	UBEZPIECZENIA	1 190
934	CENTRUM WSPIERANIA PROJEKTÓW	USŁUGI	1 188
935	WISTIL	INNE	1 157
936	T2 INVESTMENT	BUDOWNICTWO	1 137
937	IGORIA TRADE	USŁUGI	1 131
938	STEM CELLS SPIN	INNE	1131
939	EMMERSON WIERZYTELNOSCI HIPOTECZNE	FINANSE	1 128
940	EAST PICTURES	ROZRYWKA	1 120
941	JURAJSKI DOM BROKERSKI	FINANSE	1 111
942	PROSPERO BUSINESS TRAINING	USŁUGI	1 100
943	ZESPÓŁ EKSPERTÓW FINANSOWYCH I RACHUNKOWOŚCI "ZWFIR-HLX"	FINANSE	1 100
944	RTM PULS	USŁUGI	1 100
945	YELLOW HAT	ROZRYWKA	1 096
946	TAXUS FUND	FINANSE	1 090
947	MINDLAB	USŁUGI	1 070
948	INTELIWISE	TELEKOMUNIKACJA I IT	1 045
949	BMSS	USŁUGI	1 000
950	INVENTI CONSULTING	USŁUGI	1 000
951	GRUPA HRC	USŁUGI	983
952	MBF GROUP	TELEKOMUNIKACJA I IT	937
953	GRUPA DUON	INNE	936
954	GLOBAL TRADE	HANDEL	923
955	GEOINVENT	USŁUGI	875
956	ART NEW MEDIA	USŁUGI	847
957	MOTORICUS	HANDEL	818
958	BOOMERANG	ROZRYWKA	785
959	GPPI	FINANSE	768
960	POLSKIE TOWARZYSTWO EKONOMICZNE - PROFIT	FINANSE	756
961	KORPORACJA BUDOWLANA DOM	BUDOWNICTWO	741
962	KANCELARIA MEDICUS	USŁUGI	725
963	AGROTOUR	USŁUGI	720
964	INSPIRE SOURCING S.C.; JAKUB PORADZISZ, LIDIA PORADZISZ	USŁUGI	700
965	MAKORA	HANDEL	677
966	RAJDY 4X4	HANDEL	641
967	ROCCA	INNE	609
968	JR INVEST	BUDOWNICTWO	608
969	YOUR IMAGE	USŁUGI	603
970	KORYCKA, BUDZIAK & AUDYTORZY	FINANSE	600
971	SITE	TELEKOMUNIKACJA I IT	587
972	5TH AVENUE HOLDING	BUDOWNICTWO	585
973	SGB-BANK	FINANSE	580
974	PRZEDSIĘBIORSTWO BUDOWY DRÓG I MOSTÓW KOBYLARNIA	BUDOWNICTWO	525
975	ABBEY HOUSE GROUP	USŁUGI	505
976	INVENTI	ENERGETYKA I CIEPŁOWNICTWO	501
977	DOSSIER	USŁUGI	500
978	RUNICOM	FINANSE	479
979	MABION	FARMACEUTKA I KOSMETYKI	472
980	SAPLING	BUDOWNICTWO	471
981	EUROPEJSKI FUNDUSZ ENERGII	ENERGETYKA I CIEPŁOWNICTWO	469
982	MONDAY DEVELOPMENT	BUDOWNICTWO	442
983	PRZEDSIĘBIORSTWO UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ EKOSKŁAD	USŁUGI	436
984	EWA COLLETION	PRZEMYSŁ ODZIEŻOWY I OBUWNICZY	417
985	DENT-A-MEDICAL	USŁUGI	411
986	EURO-TAX.PL	USŁUGI	407
987	MERIT INVEST	FINANSE	403
988	LEX-FIN	FINANSE	400
989	FUTURIS	HANDEL	400
990	ABS INVESTMENT	FINANSE	397
991	A.M. JESIOŁOWSCY – FINANSE	FINANSE	390
992	WEALTH BAY	USŁUGI	384
993	MUZEUM MYDŁA	ROZRYWKA	381
994	CENTRUM DORADZTWA EKONOMICZNEGO	FINANSE	373
995	RESBUD	BUDOWNICTWO	363
996	BINARY HELIX	PRZEMYSŁ ELEKTROTECHNICZNY	349
997	FIRMA AUDYTORSKO-KONSULTINGOWA BOŻENA TRZECIAKIEWICZ	USŁUGI	340
998	EXAMOBILE	TELEKOMUNIKACJA I IT	333
999	MAXIMUS	HANDEL	311
1000	NIXUS DEVELOPMENT	TELEKOMUNIKACJA I IT	295

Opracowanie własne